

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3
กรมพัฒนาที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง
อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

สิงหาคม

2562

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-4
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-7
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-11
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-5
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 การวิเคราะห์ PRA	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	6-1
6.3 แผนการใช้ที่ดิน	6-3
6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-13
6.5 การจัดการความเสี่ยง (Risk management)	6-13

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวกที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนพืชชนิดต่างๆ	ผ 1-1
ภาคผนวกที่ 2 การวิเคราะห์ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา	ผ 2-1

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนครราชสีมา (ปี พ.ศ.2546-2561)	2-5
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	2-8
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ปี 2562	2-11
ตารางที่ 2-4 การประกอบอาชีพในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	2-12
ตารางที่ 3-1 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของน้ำใต้ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-3
ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-8
ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-10
ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	5-4
ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	6-1
ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน	6-11
ตารางที่ 6-3 ตั้งอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน	6-13
ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2563	7-2
ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน	7-3
ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แผน 4 ปี (ปี 2563-2566) หน่วยงานสถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา	7-4

สารบัญรูป

		หน้า
รูปที่ 2-1	ที่ตั้งอาณาเขตตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	2-2
รูปที่ 2-2	สภาพภูมิประเทศตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	2-3
รูปที่ 2-3	เส้นชั้นน้ำฝนในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2531-2560) ตำบลห้วยยาง จังหวัดนครราชสีมา	2-6
รูปที่ 2-4	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร นครราชสีมา พ.ศ. 2532 -2561	2-7
รูปที่ 2-5	สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	2-10
รูปที่ 3-1	อุทกธรณีวิทยาตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-4
รูปที่ 3-2	อัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-5
รูปที่ 3-3	ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-8
รูปที่ 3-4	ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	3-11
รูปที่ 4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	4-4
รูปที่ 4-2	ระบบการปลูกพืช ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	4-5
รูปที่ 6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	6-12
รูปที่ 6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-13

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72(1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

1.3.2 สถานที่ ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ *กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน* (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สํารวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณลีสต์พันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การชุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำคันบ้นไคและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความว่า หิน กรวด หาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทววัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตาม ขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุดิบกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำพหุกรรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระงับป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลห้วยยางตั้งอยู่ในเขตอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากอำเภอบัวใหญ่ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา 120 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ หรือประมาณ 85 กิโลเมตร โดยทางรถไฟ อยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 15 องศา 35 ลิปดา 30 พิลิปดา ถึง 15 องศา 40 ลิปดา 10 พิลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 102 องศา 14 ลิปดา 45 พิลิปดา ถึง 102 องศา 24 ลิปดา 10 พิลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่โดยประมาณทั้งตำบล 30,443 ไร่ หรือ 59.86 ตารางกิโลเมตร

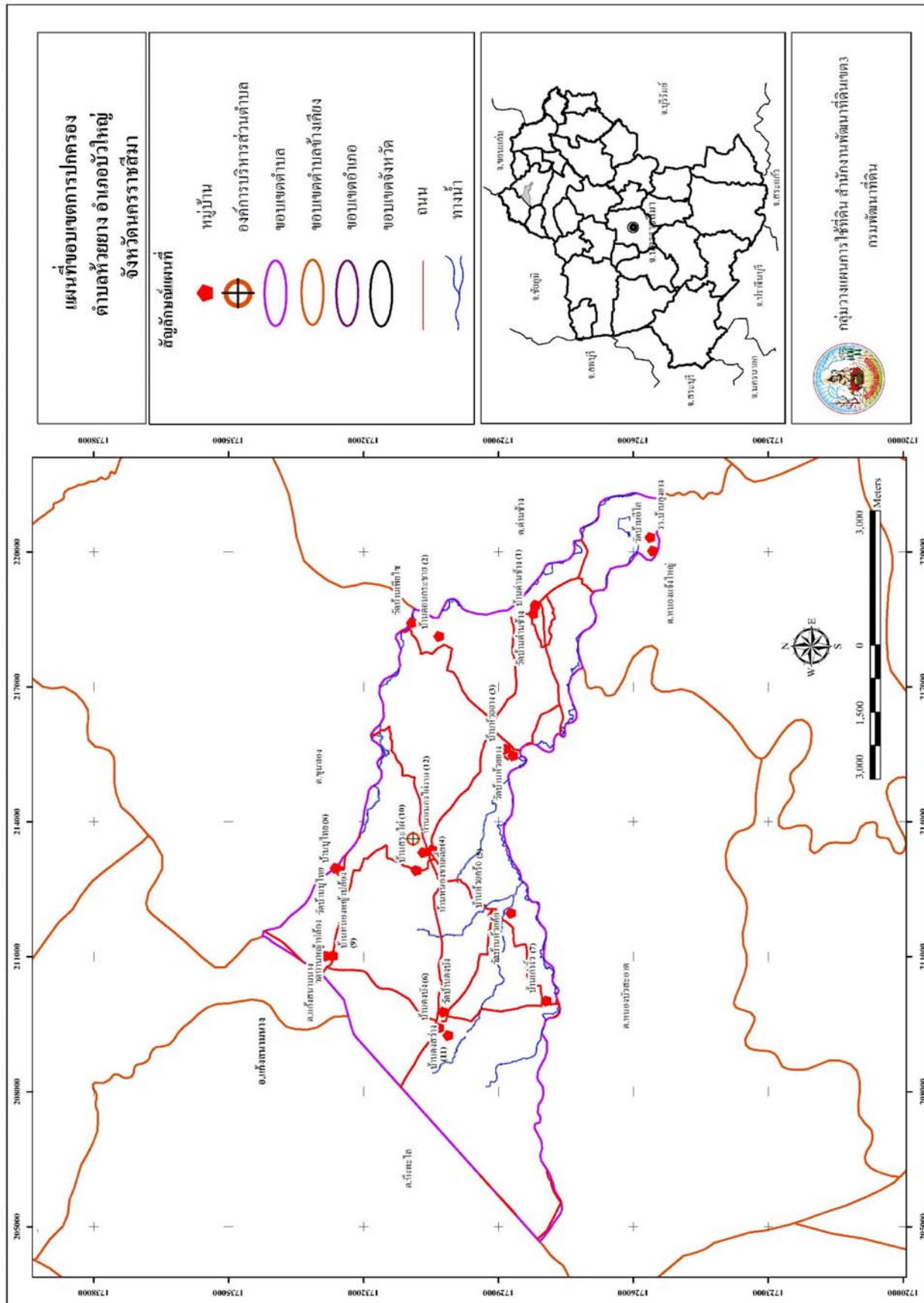
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองบัวสะอาด หนองแจ้งใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลด่านช้าง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2539 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2539 ตั้งอยู่เลขที่ 163 หมู่ที่ 4 บ้านขามเตี้ย ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ซึ่งได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านด่านช้าง	หมู่ที่ 7 บ้านเก่าจิว
หมู่ที่ 2 บ้านดอนกระชาย	หมู่ที่ 8 บ้านบุไทย
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยยาง	หมู่ที่ 9 บ้านหนองหญ้าปล้อง
หมู่ที่ 4 บ้านหนองขามเตี้ย	หมู่ที่ 10 บ้านสระไผ่
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยคร้อ	หมู่ที่ 11 บ้านดงสว่าง
หมู่ที่ 6 บ้านดงบัง	หมู่ที่ 12 บ้านหนองไผ่งาม

(องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา, 2561)

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งอาณาเขตตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

(2.1) ความเป็นมา การตั้งถิ่นฐาน ชื่อเดิม

ตำบลห้วยยางในอดีตการปกครองขึ้นตรงต่อบ้านด่านช้าง ต่อมาเมื่อ ปี พ.ศ.2514 ได้แยกการปกครองโดยใช้ลำห้วยใหญ่เป็นเขตการปกครอง จึงได้ชื่อว่า ตำบลห้วยยางตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อ ปี พ.ศ.2539

(2.2) ผลิตภัณฑ์โอท็อป (OTOP) มีการรวมกลุ่มของแม่บ้านในตำบลจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่

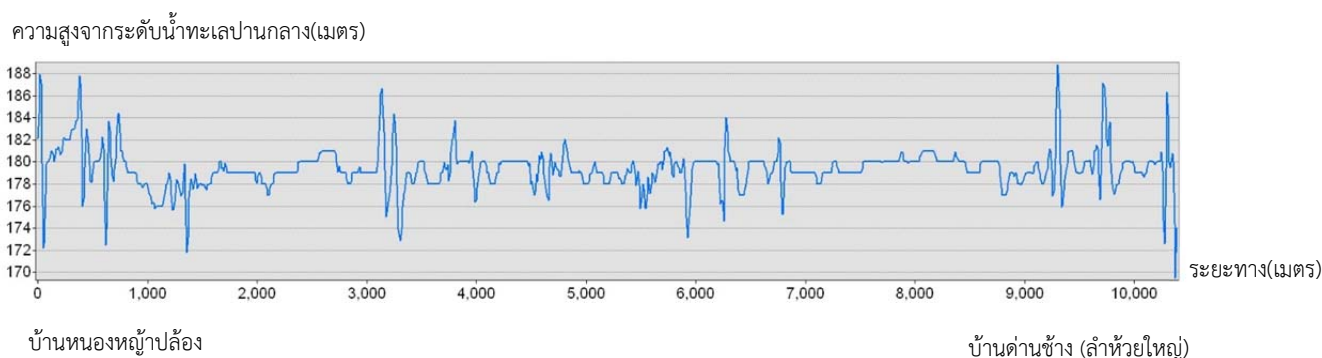
- กลุ่มทอผ้าซิดบ้านด่านช้าง หมู่ที่ 1 บ้านด่านช้าง ถนนบัวใหญ่-หนองยาว ตำบลห้วยยาง
- กลุ่มทอผ้าไหม เป็นผ้าไหมทอมือและย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งมีสีหลากหลาย สามารถนำมาตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่มและอื่น ๆ ที่ใช้วัตถุดิบในการผลิตจากผ้า หมู่ที่ 8 บ้านบุไทย ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

(2.3) การทำเกษตรในพื้นที่

- ทำนา ข้าวนาปี ข้าวหอมมะลิ 105 และข้าวเหนียว กข. 6
- ปลูกอ้อยโรงงาน เพื่อขายให้โรงงานน้ำตาลที่อำเภอแก้งสนามนาง (โรงงานอุตสาหกรรมอ่างเวียน -ราชสีมา)
- มันสำปะหลัง จำหน่ายในพื้นที่อำเภอบัวใหญ่
- ทำปศุสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ สุกร สัตว์ปีก

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 142-209 เมตร โดยด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบลบริเวณหมู่บ้านหนองหญ้าปล้องเป็นที่ดอน ลาดเอียงลงทางทิศใต้ของตำบล (ห้วยยาง) และทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตำบล (ห้วยใหญ่)

รูปที่ 2-2 สภาพภูมิประเทศตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2.5 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลห้วยยาง จัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical monsoon climate) ซึ่งแบ่งได้ 3 ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุกส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมา สำหรับฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนซึ่งมีอากาศร้อนและอบอ้าว

จากสถิติภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศจังหวัดนครราชสีมาได้นำมาใช้พิจารณาเป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ตำบล สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 1-1 และรูปที่ 1-2)

2.3.1 ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ยทั้งปี 1,103.50 มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกประมาณ 116 วัน เดือนกันยายนมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด 228.60 มิลลิเมตร และเดือนธันวาคมมีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด 2.70 มิลลิเมตร

2.3.2 อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 27.58 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 36.60 องศาเซลเซียส และเดือนมกราคมมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 19.10 องศาเซลเซียส

2.3.3 ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยทั้งปี 71 เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด 81 เปอร์เซ็นต์ และเดือนกุมภาพันธ์มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด 62 เปอร์เซ็นต์

2.3.4 การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูกพืช ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration : ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 มากำหนดจุดกราฟลงบนกระดาษ โดยพิจารณาจากระยะเวลาช่วงที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืชของตำบล สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก อยู่ในช่วงตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และมีความชื้นหลงเหลืออยู่ในดินพอเพียงสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุสั้นหลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้างแต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และจากการวิเคราะห์สภาพภูมิอากาศและความต้องการน้ำ อาจกล่าวได้ว่าตำบล มีศักยภาพสามารถปลูกข้าว พืชไร่ และไม้ยืนต้นได้ดี

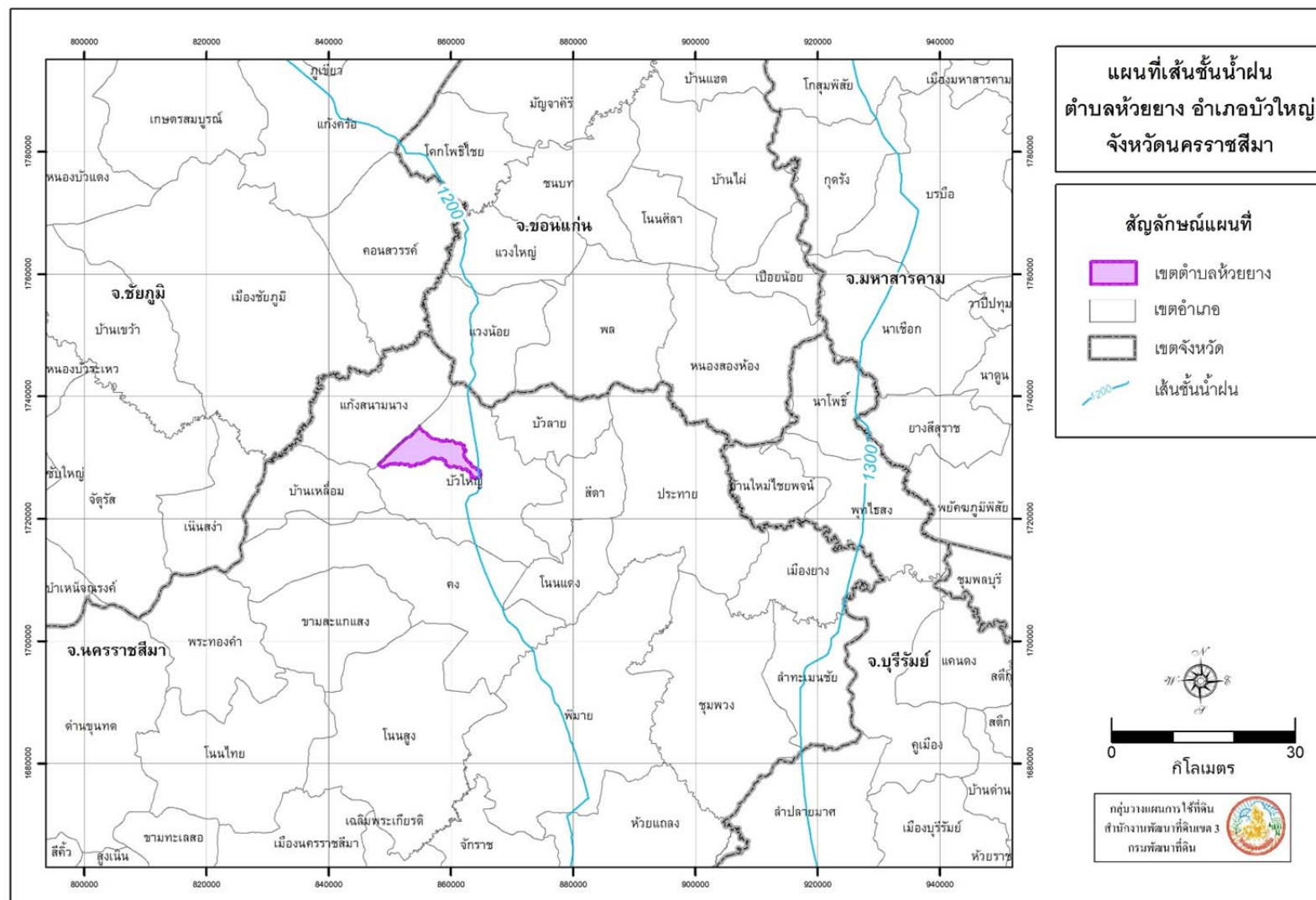
2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อย หรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช อยู่ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนมีนาคม ในช่วงเวลาดังกล่าวถ้าได้รับน้ำชลประทานช่วยก็สามารถปลูกพืชฤดูแล้งได้

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนครราชสีมา (ปี พ.ศ. 2532 -2561)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	0.5 ศักยภาพการคายระเหยน้ำ* (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
มกราคม	19.10	30.90	24.70	66	9.10	2	71.30	35.65
กุมภาพันธ์	21.00	33.40	26.80	62	12.70	2	73.36	36.68
มีนาคม	23.50	35.50	29.00	63	50.00	6	90.21	45.11
เมษายน	25.00	36.60	30.10	66	76.50	9	92.10	46.05
พฤษภาคม	25.30	35.20	29.40	73	149.50	15	91.45	45.73
มิถุนายน	25.30	34.60	29.20	73	112.90	14	92.10	46.05
กรกฎาคม	25.00	33.90	28.70	74	132.50	15	93.93	46.97
สิงหาคม	24.70	33.30	28.30	76	171.70	18	88.97	44.49
กันยายน	24.30	32.30	27.60	81	228.60	19	74.10	37.05
ตุลาคม	23.50	31.30	27.00	78	137.80	12	75.64	37.82
พฤศจิกายน	21.50	30.80	25.90	71	19.50	4	76.50	38.25
ธันวาคม	19.20	29.90	24.30	66	2.70	1	77.50	38.75
เฉลี่ย	23.12	33.14	27.58	71	91.96	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,103.50	116	997.16	498.58

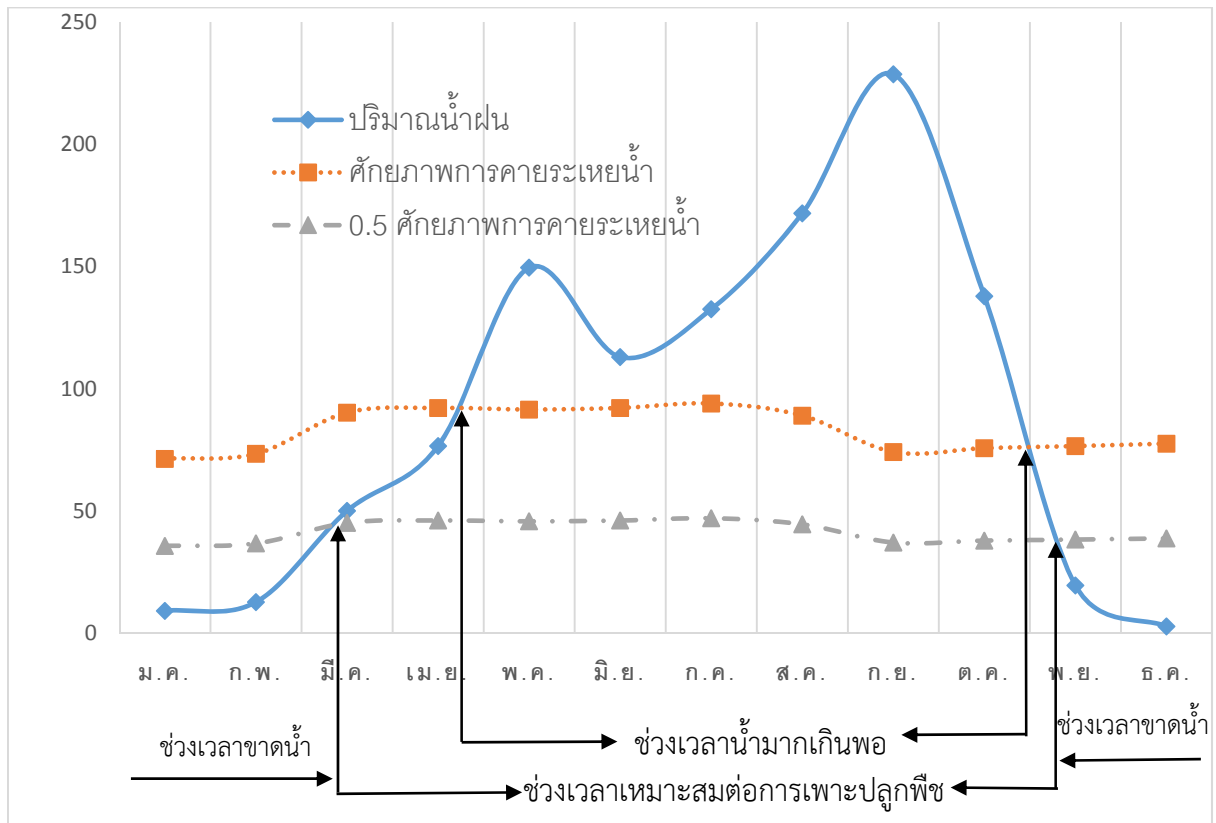
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

หมายเหตุ : * จากการคำนวณ Cropwat for Windows Version 8.0

รูปที่ 2-3 เส้นชั้นน้ำฝนในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2531-2560) ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ปริมาณน้ำฝน ศักยภาพการระเหยและการคายน้ำอ้างอิง (มม.)

รูปที่ 2-4 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2532 -2561

หมายเหตุ : จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

๒.๖ สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมาปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เมื่อนำมาวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินในตำบลห้วยยางพบการใช้ที่ดิน 5 ประเภท ประกอบด้วย พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่น้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ตารางที่ 2.2 และ รูปที่ 2-5)

2.6.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ 1,630 ไร่ หรือร้อยละ 4.82 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง ได้แก่ หมู่บ้านสถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ และโรงงานอุตสาหกรรม

2.6.2 พื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ 29,502 ไร่ หรือร้อยละ 87.15 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวเนื้อที่ประมาณ 24,535 ไร่หรือร้อยละ 72.48 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยางปลูกในทุกหมู่บ้าน พบเป็นส่วนใหญ่ทางทิศตะวันออก ทิศเหนือ และบริเวณตอนกลางของตำบลห้วยยางมันสำปะหลังเนื้อที่ประมาณ 2,894 ไร่หรือร้อยละ 8.55 ของเนื้อที่ตำบลปาร่อน พบเป็นส่วนใหญ่ทางทิศเหนือ และบริเวณตอนกลางของตำบลห้วยยางอ้อยโรงงาน เนื้อที่ประมาณ 1,827 ไร่หรือร้อยละ 5.40 ของเนื้อที่ตำบลปาร่อนพบเป็นส่วนใหญ่ ทางทิศตะวันตก และบริเวณตอนกลางของตำบลห้วยยางเช่นเดียวกับยุคาลิปตส์ ไม้ปลูกเพื่อการค้า ไม้ผลผสม และมะม่วง โดยปลูกเป็นแปลงย่อยๆ กระจายกันไปทั้งบริเวณพื้นที่ตำบลห้วยยาง

2.6.3 พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ 1,047 ไร่ หรือร้อยละ 3.09 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง

2.6.4 พื้นที่น้ำเนื้อที่ 1,345 ไร่ หรือร้อยละ 3.97 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

(1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยต่างๆ เช่น ห้วยยาง ห้วยคร้อ ห้วยใหญ่ รวมเนื้อที่ 618 ไร่ หรือร้อยละ 1.82 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง

(2) แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน รวมเนื้อที่ 727 ไร่ หรือร้อยละ 2.15 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง

2.6.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ดเนื้อที่ 325 ไร่ หรือร้อยละ 0.97 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติพุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะพื้นที่ลุ่มพื้นที่ถม

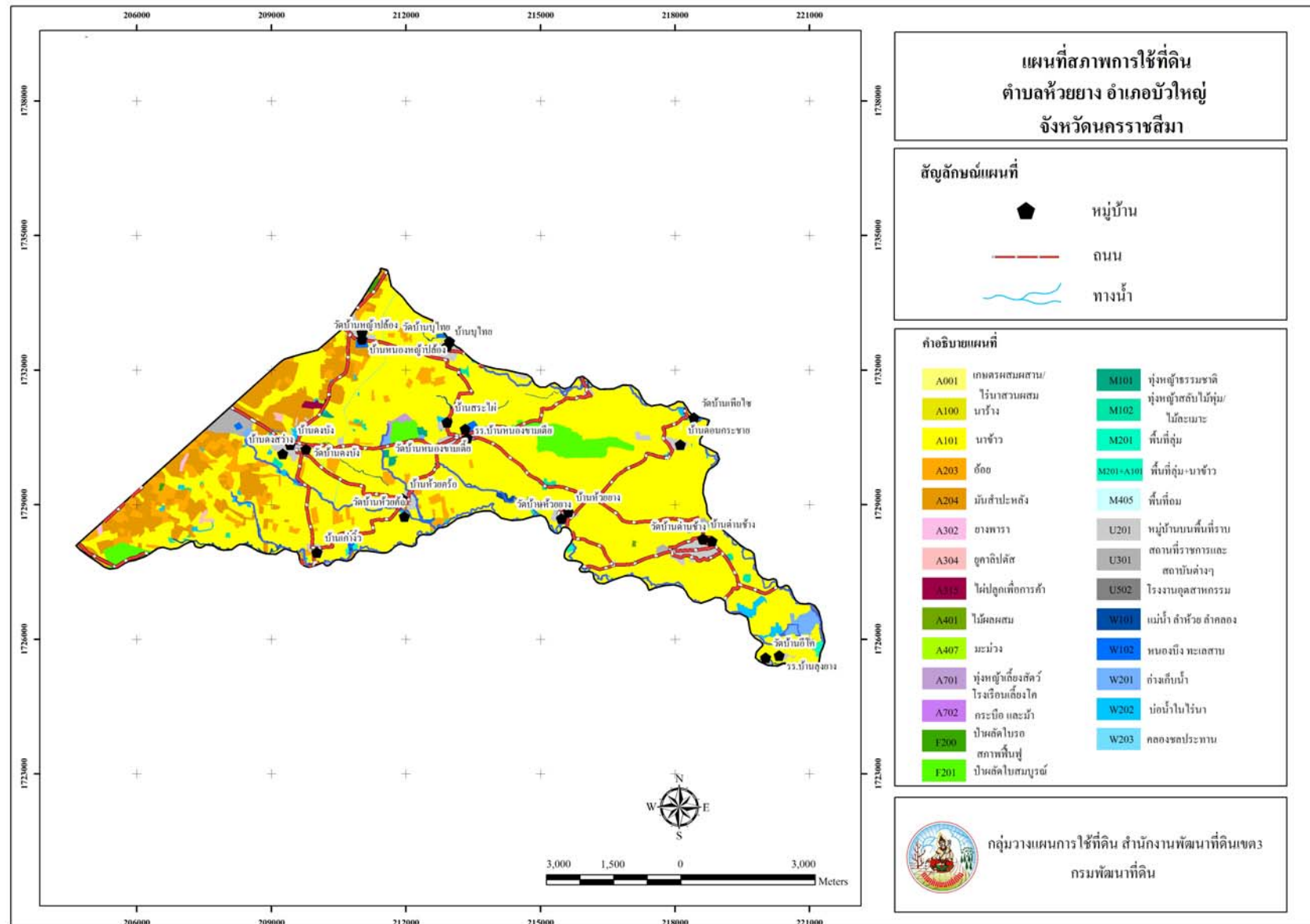
ตารางที่ ๒-๒ สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,630	4.82
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,281	3.78
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	321	0.95
U501	โรงงานอุตสาหกรรม	28	0.08
A	พื้นที่เกษตรกรรม	29,502	87.15
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	15	0.04
A100	นาร้าง	15	0.04
A101	นาข้าว	24,535	72.48

ตารางที่ 2-2(ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A203	อ้อย	1,827	5.40
A204	มันสำปะหลัง	2,894	8.55
A302	ยางพารา	35	0.10
A304	ยูคาลิปตัส	57	0.17
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	49	0.14
A401	ไม้ผลผสม	7	0.02
A407	มะม่วง	12	0.04
A701	ทุ่งเลี้ยงสัตว์	49	0.14
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	7	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	1,047	3.09
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	16	0.05
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	1,031	3.05
W	พื้นที่น้ำ	1,345	3.97
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	451	1.33
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	167	0.49
W201	อ่างเก็บน้ำ	300	0.89
W202	บ่อน้ำในไร่นา	387	1.14
W203	คลองชลประทาน	40	0.12
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	325	0.97
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	78	0.23
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	180	0.53
M201	พื้นที่ลุ่ม	19	0.06
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	40	0.12
M405	พื้นที่ถม	11	0.03
รวมเนื้อที่		33,849	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2560)

รูปที่ 2-5 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1) สภาพทางเศรษฐกิจ

(1) ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 7,507 คน แยกเป็น ชาย 3,769 คน หญิง 3,738 คน
จำนวนครัวเรือน 1,925 ครัวเรือน 12 หมู่บ้าน

ตารางที่ ๒-๓ จำนวนประชากรตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

บ้าน	หมู่ที่	ครัวเรือน (หลัง)	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวมทั้งสิ้น
ด่านช้าง	1	194	355	320	675
ดอนกระชาย	2	117	222	209	431
ห้วยยาง	3	215	410	431	841
ขามเตี้ย	4	210	442	465	907
ห้วยคร้อ	5	87	174	164	338
ดงบัง	6	213	398	359	757
เก่าจัว	7	159	264	290	554
บุไทย	8	110	256	226	482
หนองหญ้าปล้อง	9	203	450	447	897
สระไผ่	10	51	112	114	226
ดงสว่าง	11	183	378	394	772
หนองไผ่งาม	12	183	308	319	627
รวมทั้งสิ้น 12 หมู่บ้าน		1,925	3,769	3,738	7,507

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา (2561)

รูปที่ 2-6 สัดส่วนประชากรชาย-หญิง ตำบลห้วยยาง

(2) อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลห้วยยาง ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพอื่น ๆ จะมีการประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป โดยจะเป็นแรงงานรับจ้าง ในช่วงที่ว่างจากงานภาคเกษตรกรรมแล้ว โดยส่วนมากแล้วจะมีการประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ เช่น เป็นเกษตรกรและค้าขาย หรือ เกษตรกรและแรงงานรับจ้าง ในด้านแรงงานของภาคเกษตรกรรม จะใช้แรงงานจากสมาชิกในครัวเรือน โดย มีการจ้างงานในช่วงดำนาและเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนนอกภาคเกษตรกรรมพบว่า ประชากรจะรับจ้างใน โรงงานอุตสาหกรรม ในเขต อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย และมีบางส่วน เดินทางไปทำงานในต่างจังหวัด หรือ กรุงเทพฯ ฯ มีบางส่วนเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จึงมีรายได้ที่ไม่แน่นอน

(3) หน่วยธุรกิจและองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง

- ปั๊มน้ำมันและก๊าซ 2 แห่ง
- โรงสี (ขนาดเล็ก) 4 แห่ง
- ร้านค้า 50 แห่ง

2.7.2) สภาพทางสังคม

(1) การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1,3,4,6,7,9
- โรงเรียนขยายโอกาส 2 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1,4
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน 6 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4,6

(2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์ 11 แห่ง (หมู่ที่ 1,3,4,5,6,7,8,9,11,12)
- โบสถ์ 5 แห่ง (หมู่ที่ 1,3,4,6,7,)

(3) การสาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 1 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมลาดน้ำร้อยละ 100 %

- จำนวน อสม. 156 คน

(4) สถานภาพของเกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกรและหมอดินอาสา

ตารางที่ ๒-๕ สถานภาพของเกษตรกร ในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	เกษตรกรอาสา	หมอดินอาสา
๑	บ้านด่านช้าง	นาย ประสาสน์ เกษนอก	นาย ฉวี โสตก	นาย เฉลิม สีมานอก
๒	บ้านดอนกระชาย	นาย สมศักดิ์ จงผาดกลาง	นาย บุญรอด แลบัว	นาย ประสิทธิ์ บุบผาลา
๓	บ้านห้วยยาง	นาย ศิริวุฒิ ศรีใส	นาย สุวรรณ ดีสีแก้ว	นาย เบ็ญ พลเสนา
๔	บ้านขามเตี้ย	นาย สุรศักดิ์ จอดนอก	นาย ภูดน จันทร์ปัญญา	นาย เจนยุทธ สมน้อย (มส.ต.)
๕	บ้านห้วยคร้อ	นาย กิตติ หัสจะรวย	นาย สุริยา การถาง	นาย อากาศ นาขีด
๖	บ้านดงบัง	นาย สุพิน แสงวันดี	นาย ทวี พิลาวลัย	นาย ทวี พิลาวลัย
๗	บ้านเก่างิ้ว	นาย สีจินดา ฝ่ายเป็น	นาย ฉัตรเทพ บัวทอง	นาย ประมวล โพธิ์สอน
๘	บ้านบุไทย	นาย ประวัติ บุญคำมูล	นาย สวรรค์ ตลับทอง	นาย สวรรค์ ตลับทอง
๙	บ้านหนองหญ้าปล้อง	นาย สถาพร โคตะลี (กำนัน)	นาย สำฤทธิ์ โพธิ์ออน	นาง หนูนา จุมทา
๑๐	บ้านสระไผ่	นาย ชุมแพ ทองผดุง	นาง สักวาลย์ ดาวคะนอง	นาย บัวลี สมน้อย
๑๑	บ้านดงสว่าง	นาย ประวิทย์ อัจจุฬา	นาย วิชิต ศึกษา	นาย วิชิต ศึกษา
๑๒	บ้านหนองไผ่งาม	นาย ศิริพงษ์ ขอเสริมกลาง	นาย สมศรี วงษ์ศรี	นาย สุบิน จันทนาม

2.7.3) การบริการพื้นฐาน

(1) การคมนาคม การติดต่อระหว่างอำเภอและตำบลใกล้เคียง ใช้เส้นทางประทายชัยภูมิ และ ถนนลาดยาง รพช. ส่วนถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล ส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง ซึ่งสร้างด้วย งบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบล กรมโยธาธิการอบจ.นม.และโครงการพัฒนาจังหวัดตามข้อเสนอ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- ถนนลาดยาง 2 สาย

- ถนนลูกรัง 14 สาย

- ถนน คสล. 60 สาย

(2) การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์ (สาธารณะ) 13 แห่ง

- มีหอกระจายข่าว/เสียงตามสาย 12 แห่ง

(3) การไฟฟ้า

หมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึงทั้งหมด 12 หมู่บ้าน(เหลือไฟฟ้าขยายเขตที่ยังไม่ครบบางหมู่)

(4) แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ,ลำห้วย 23 สาย

บึง,หนองและอื่นๆ 13 แห่ง

(5) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย 13 แห่ง

บ่อน้ำตื้น 3 แห่ง

บ่อโยก 21 แห่ง (ใช้งานไม่ได้หลายหมู่บ้าน)

ประปาหมู่บ้าน 12 แห่ง

2.7.4) การถือครองที่ดิน

(7.1) การถือครองที่ดินในภาพรวม

สิทธิครอบครองที่ดินทำกินในตำบลห้วยยาง

- จำนวนครัวเรือนที่มีที่ดินทำกินของตนเอง และไม่ต้องเช่า 1,168 ครัวเรือน
- จำนวนครัวเรือนมีที่ดินทำกินของตนเอง แต่เช่าเพิ่มบางส่วน 108 ครัวเรือน
- จำนวนครัวเรือนไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ต้องเช่าทั้งหมด 60 ครัวเรือน
- ประเภทเอกสารสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้าน โฉนด, น.ส.3, น.ส.3ก, น.ส.3ข, ใบจอง

(7.2) ปัญหาการถือครอง

ปัญหาการถือครองมี 3 ประการ คือ

(7.2.1) ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์

กลุ่มประชากรที่เป็นผู้ไร้กรรมสิทธิ์ คือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ของรัฐ เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ราชพัสดุ ที่สาธารณะประโยชน์ มีที่ดินทำกินอยู่แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์รวมทั้งไม่มีการอนุญาตให้มีสิทธิทำกินเป็นการเข้าทำกินและถือครองที่ดินมือเปล่า บางรายอ้างว่ามี ภ.บ.ท. 5 คือ การเสียภาษีที่ดินแต่ ภ.บ.ท. 5 มิใช่เอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และในพื้นที่ป่าไม้นั้น กรมป่าไม้ได้เคยแจ้งให้จังหวัดต่างๆ ยุติการเก็บ ภ.บ.ท. ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ในปี 2559 ได้มีข้อมูลจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติว่ามีผู้ไร้กรรมสิทธิ์ที่มาขึ้นทะเบียนมากถึง 412,632 ราย

ข้อมูลผู้ไร้กรรมสิทธิ์ ในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งดำเนินการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด)

(7.2.2) ปัญหาการไร้ที่ดินทำกิน

กลุ่มประชากรที่ไร้ที่ดินทำกิน คือผู้ที่ไร้ที่ดินทำกิน มิใช่ผู้ที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐ ปัจจุบันอาจจะเป็นผู้เช่าที่ดินทำกินหรือเป็นแรงงานรับจ้าง

ข้อมูลผู้ไร้ที่ดินทำกินในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จังหวัดต่างๆ ในปี 2559 ส.ป.ก. ได้รายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบว่ามีผู้ไร้ที่ดินทำกินมากถึง 400,422 ราย

(7.2.3) ปัญหาการเช่าที่ดินทำการเกษตร

กลุ่มประชากรที่มีปัญหาการเช่าที่ดิน คือผู้เช่าที่ดินทำกินในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

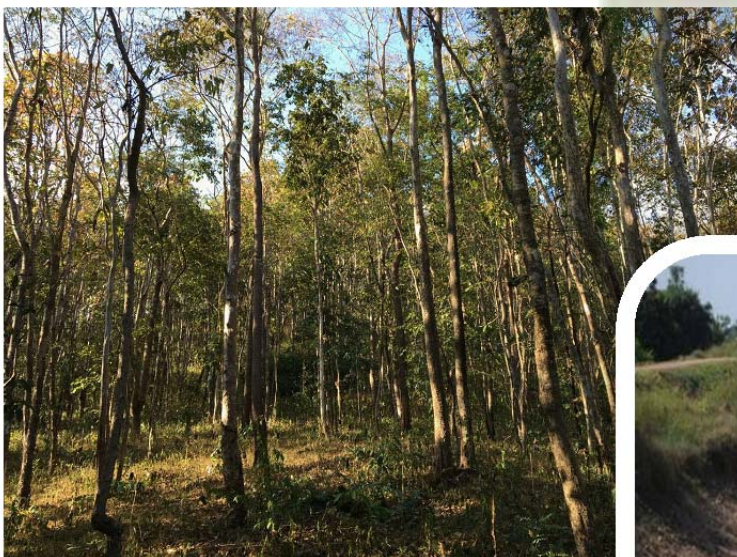
ข้อมูลผู้เช่าที่ดินในปัจจุบัน ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการโดยตรง โดยที่ข้อมูลพื้นที่ที่เกษตรกรเช่าซึ่งปรากฏในเอกสารของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระบุเฉพาะ "พื้นที่เช่า" ว่ามีเนื้อที่ประมาณ 30 ล้านไร่ แต่มิได้ระบุจำนวนผู้เช่า อีกส่วนราชการหนึ่งที่มีข้อมูลการเช่าที่ดิน คือ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

อนึ่งการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรมีแนวคิด 2 ด้าน คือด้านที่ดี เป็นการเข้าสู่ที่ดิน (Access) ของผู้ไร้ที่ดินทำกินได้เร็วที่สุด ส่วนแนวคิดด้านที่ไม่เห็นด้วยคือ ผู้เช่าต้องจ่ายค่าเช่าในรูปตัวเงินหรือผลผลิตพืชบางรายในอัตราที่สูง

ปัญหาทั้ง 3 ประการนี้จำเป็นจะต้องนำมาวิเคราะห์ในแผนการใช้ที่ดินตำบล โดยเฉพาะในพื้นที่จัดที่ดินทำกินของ คทช. ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตป่าสงวนแห่งชาติ เช่น กรณีของตำบลแม่สา อ.เวียงสา จ.น่าน

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ ๓

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดนครราชสีมา ปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่าตำบลห้วยยางมีพื้นที่ป่าไม้ 1,047 ไร่ หรือร้อยละ 3.09 ของตำบลห้วยยางจำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ

(1) ป่าผลัดใบสมบูรณ์ เนื้อที่ 1,031 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง พบเป็นส่วนใหญ่ บริเวณ หมู่ 2 บ้านดอนกระชาย และ บ้านโนนประดู่ ทางทิศตะวันออกของตำบลห้วยยาง

(2) ป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่ เนื้อที่ 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง พบเป็นส่วนใหญ่ทางตอนกลาง ของหมู่ที่ 10 บ้านสระไผ่

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติและที่มีการพัฒนา

(1) แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่

- ห้วยยางมีต้นกำเนิดมาจากอ่างเก็บน้ำบ้านหัน มีความยาวประมาณ 20 กิโลเมตร ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านด่านช้าง หมู่ที่ 3 บ้านห้วยยาง และหมู่ที่ 4 บ้านบ้านหนองข้ามเตี้ยหมู่ที่ 5 บ้านห้วยคร้อ หมู่ที่ 7 บ้านแก้งิ้ว

- ห้วยใหญ่ ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านด่านช้าง หมู่ที่ 6 บ้านตลุกยาง

- ห้วยคร้อ มีต้นกำเนิดจากลำห้วยยาง ทางทิศใต้ของตำบลห้วยยาง ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านห้วยคร้อ หมู่ที่ 7 บ้านแก้งิ้ว หมู่ที่ 6 บ้านดงบัง

- ห้วยฝายบุ มีต้นกำเนิดจากลำห้วยใหญ่ ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านหนองข้ามเตี้ย และหมู่ที่ 8 บ้านบุไทย

(2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่

- อ่างเก็บน้ำตลุกหิน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านดงบัง และสระน้ำบ้านดงบัง

- อ่างเก็บน้ำบริเวณทิศตะวันตกของบ้านสระไผ่ และสระไผ่ บริเวณบ้านสระไผ่

- อ่างเก็บน้ำหนองไทร ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของบ้านด่านช้าง

- อ่างเก็บน้ำที่อยู่ทิศใต้ของตำบลบริเวณบ้านตลุกยาง

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ก) แหล่งน้ำใต้ดิน จากข้อมูลธรณีสัณฐานมาตราส่วน 1:1,000,000 ของกรมทรัพยากรธรณี (2556) นำมาวิเคราะห์ชั้นน้ำที่พบในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา รายละเอียดดังนี้

(1) ชั้นหินอุ้มน้ำหินชุดมหาสารคาม (Maha Sarakham Aquifers : Ms) มีลักษณะปิดทับด้วยชั้นบางๆ ของกรวดทรายและดินเหนียว ประกอบด้วย หินทรายแป้ง หินดินดาน บางส่วนมีหินทรายเม็ดละเอียดมีชั้นของเกลือหิน (Rock salt) อยู่ด้านล่าง ฉะนั้น การพัฒนาน้ำบาดาลควรจะต้องมีความลึกประมาณ 15-40 เมตร ถ้าลึกมากกว่านี้ โอกาสที่จะได้น้ำเค็มจะสูงปริมาณน้ำ โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางพื้นที่จะมีปริมาณน้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ในขณะที่ บางแห่งจะมีปริมาณ 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง หรือสูงมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อเซนติเมตร คุณภาพน้ำส่วนใหญ่จะจัดบางพื้นที่คุณภาพน้ำจะกร่อยหรือเค็ม ซึ่งจะปรากฏกระจายเป็นหย่อมอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นที่ลุ่ม หรือที่ต่ำ เป็นพื้นที่ทั้งหมดของตำบลห้วยยาง ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 33,849 ไร่ รายละเอียดดังรูปที่ 3-1

ข) คุณภาพน้ำใต้ดินและศักยภาพในการพัฒนาน้ำใต้ดิน

ในการศึกษาคุณภาพน้ำใต้ดินของตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พิจารณาจากอัตราการให้น้ำ (yield) และปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า (TDS) เพื่อหาเนื้อที่ที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำและการพัฒนาน้ำใต้ดินให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจพบว่ามีพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีเนื้อที่มากที่สุด จำนวน 21,091 ไร่ หรือร้อยละ 62.28 ของเนื้อที่ตำบล และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า 500-1,500 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื้อที่ 11,545 ไร่ หรือร้อยละ 34.09 ของเนื้อที่ตำบลห้วยยาง ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อการเกษตรมากกว่าการใช้เพื่ออุปโภค หากนำมาบริโภคต้องผ่านการตรวจสอบอย่างละเอียดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) รายละเอียดดังตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-2

เมื่อพิจารณาร่วมกับแผนที่อุทกธรณีวิทยา ซึ่งเป็นแผนที่ที่อธิบายลักษณะชั้นหินอุ้มน้ำ จะเห็นว่าบริเวณพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำ ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง อยู่ในบริเวณชั้นหินอุ้มน้ำชุดมหาสารคามเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งบริเวณนี้พบชั้นของเกลือหินอยู่ด้านล่าง ฉะนั้น การพัฒนาน้ำบาดาลควรจะต้องมีความลึกประมาณ 15-40 เมตร ถ้าลึกมากกว่านี้โอกาสที่จะได้น้ำเค็มจะสูง เกษตรกรบางรายได้ดำเนินการขุดไปแล้วพบว่าในฤดูแล้งน้ำบริเวณดังกล่าวมีรสกร่อยและเค็ม

ตารางที่ 3-1 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของน้ำใต้ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

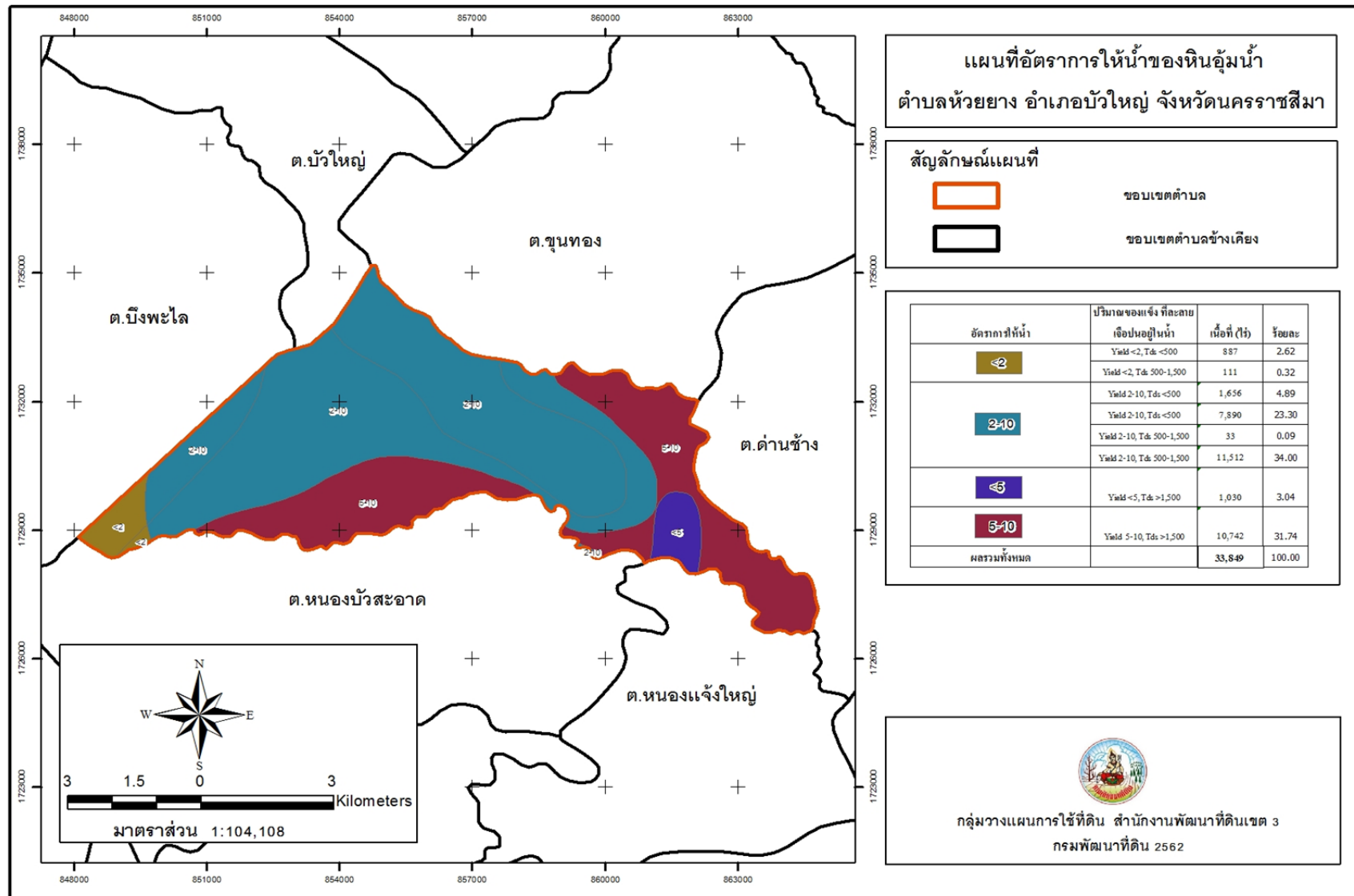
อัตราการให้น้ำ (ลบ.ม./ชม.)	ปริมาณของแข็ง ที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Yield <2	<500	887	2.62
	500-1,500	111	0.32
Yield 2-10	<500	9,546	28.19
	500-1,500	11,545	34.09
Yield <5	>1,500	1,030	3.04
Yield 5-10	>1,500	10,742	31.74
ผลรวมทั้งหมด		33,849	100.00

หมายเหตุ : Yield คือ อัตราการให้น้ำ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

: Tds (Total dissolved solid) คือ ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

มีหน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อลิตร

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

รูปที่ 3.2 อัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

3.3.1 ชุดดินบ้านไผ่ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินทราย สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่ 6,167 ไร่ หรือร้อยละ 18.22 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Bpi-lsB สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่ 6,167 ไร่ หรือร้อยละ 18.22 ของพื้นที่ตำบล

3.3.2 ชุดดินชุดดินจัตุรัส มีเนื้อเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่ 411 ไร่ หรือร้อยละ 1.21 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ct-sic1A สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยมีการระบายน้ำดีมีเนื้อที่ 411 ไร่ หรือร้อยละ 1.21ของพื้นที่ตำบล

3.3.3 ชุดดินชุดดินคง มีเนื้อเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อที่ 681 ไร่ หรือร้อยละ 2.01 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Kng-gm-slA/b ชุดดินคงที่มีจุดปะสีเทา เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำดี และมีคันนา มีเนื้อที่ 681 ไร่ หรือร้อยละ 2.01 ของพื้นที่ตำบล

3.3.4 ชุดดินมหาสารคาม มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน สภาพพื้นที่เป็นราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยมีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่ 4,017 ไร่ หรือร้อยละ 11.84 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm-lsA/b ชุดดินมหาสารคาม ที่มีจุดปะสีเทามีเนื้อดินเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว และมีคันนา มีเนื้อที่ 626ไร่ หรือร้อยละ 1.85 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm-lsB/b ชุดดินมหาสารคาม ที่มีจุดปะสีเทามีเนื้อดินเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว และมีคันนา มีเนื้อที่ 2,149 ไร่ หรือร้อยละ 6.32 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Msk-lsB ชุดดินมหาสารคาม มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 2-5เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อที่ 1,242 ไร่ หรือร้อยละ 3.67 ของพื้นที่ตำบล

3.3.5 ชุดดินหนองบุนนาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย สภาพพื้นที่เป็นราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีเนื้อที่ 3,526 ไร่ หรือร้อยละ 10.42 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Nbn-sIA ชุดดินหนองบุนนาค มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่ 3,290 ไร่ หรือร้อยละ 9.72 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Nbn-col-sIA ชุดดินหนองบุนนาค ที่เป็นดินร่วนหยาบเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่ 236 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของพื้นที่ตำบล

3.3.6 ชุดดินโนนแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานมีเนื้อที่ 1,573 ไร่ หรือร้อยละ 4.65 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ndg-slA/csub ชุดดินโนนแดงมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ดินมีชั้นสะสมดินเหนียว มีเนื้อที่ 1,573 ไร่ หรือร้อยละ 4.65 ของพื้นที่ตำบล

3.3.7 ชุดดินโนนไทย มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแบ่งสภาพพื้นที่เป็นราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วมีเนื้อที่ 7,597 ไร่ หรือร้อยละ 22.44 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Nt-spd-clA ชุดดินโนนไทย ที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 7,597 ไร่ หรือร้อยละ 22.44 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Nt-clB ชุดดินโนนไทย เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2 - 5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล

3.3.8 ชุดดินพล มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลางในดินบนและค่อนข้างเร็วในดินล่าง มีเนื้อที่ 3,881 ไร่ หรือร้อยละ 11.47 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Pho-fl-slB/csub ชุดดินพล ที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ดินมีชั้นสะสมดินเหนียว มีเนื้อที่ 3,881 ไร่ หรือร้อยละ 11.47 ของพื้นที่ตำบล

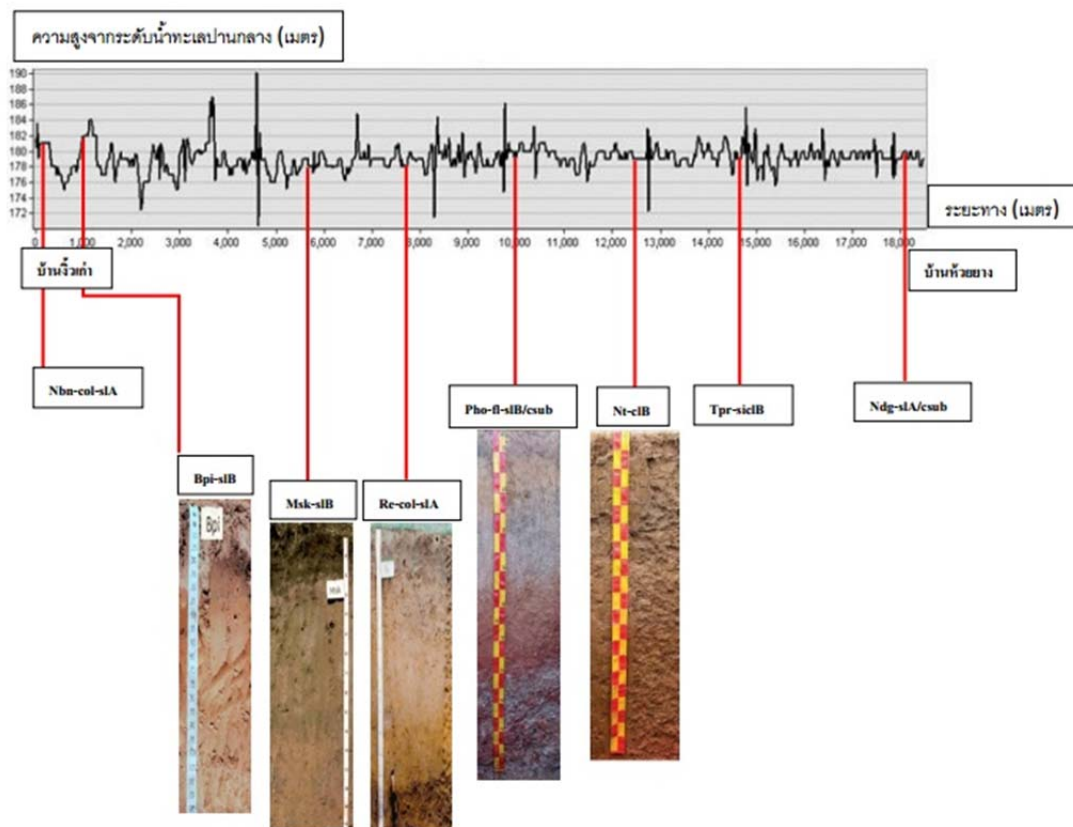
3.3.9 ชุดดินร้อยเอ็ด มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนหรือทรายปนดินร่วน สภาพพื้นที่เป็นราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่ 1,727 ไร่ หรือร้อยละ 5.10 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Re-col-sIA ชุดดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่ 1,727 ไร่ หรือร้อยละ 5.10 ของพื้นที่ตำบล

3.3.10 ชุดดินเทพารักษ์ มีเนื้อเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่ง สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีเนื้อที่ 4,253 ไร่ หรือร้อยละ 12.57 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Tpr-mw-sic1A ชุดดินเทพารักษ์ ที่ระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,624 ไร่ หรือร้อยละ 4.80 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Tpr-sic1B ชุดดินเทพารักษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่ 2,629 ไร่ หรือร้อยละ 7.77 ของพื้นที่ตำบล โดยมีรายละเอียดในรูปที่ 3-3

รูปที่ ๓-๓ ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

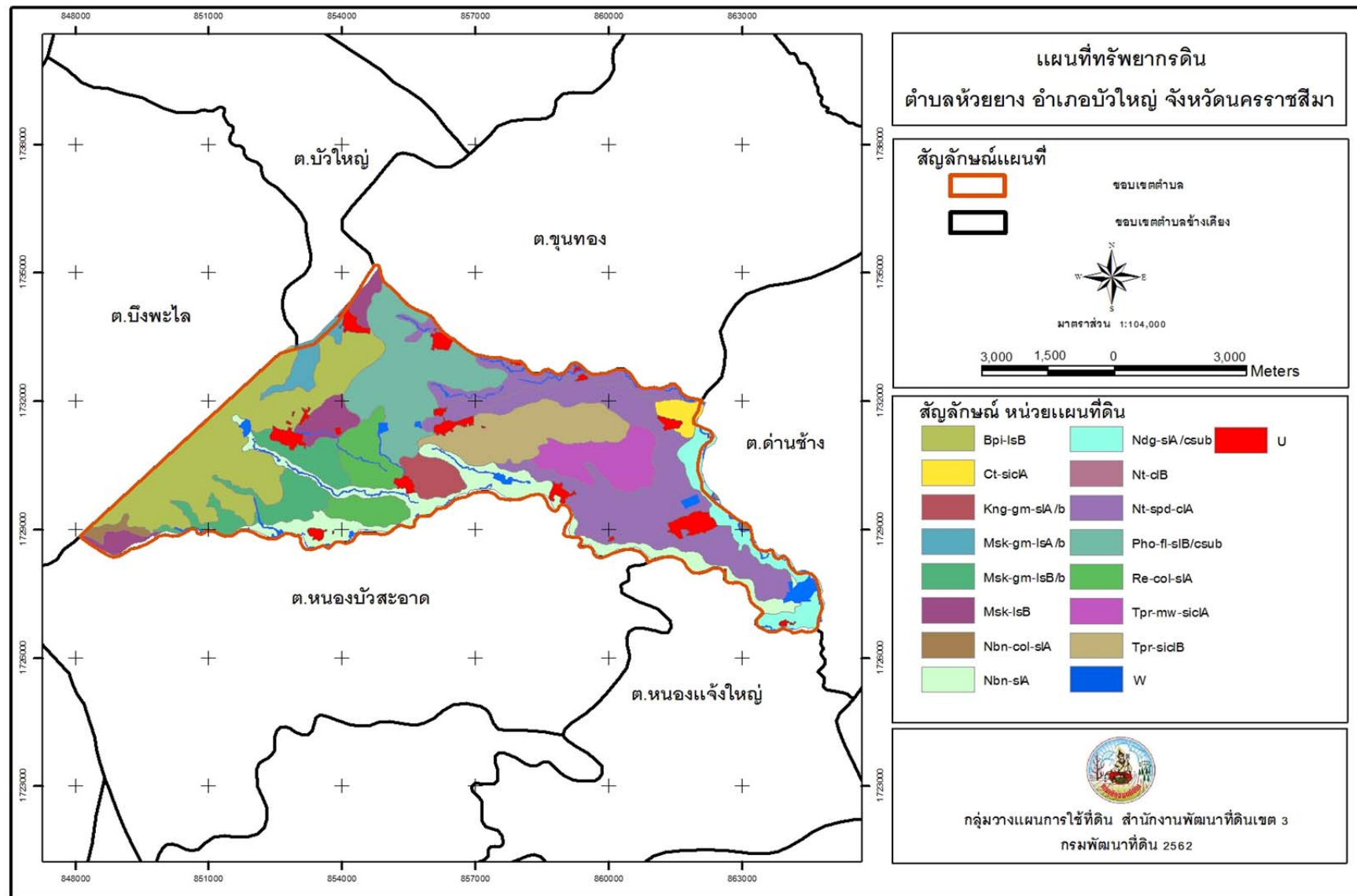
ตารางที่ ๓-๒ หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1. Bpi-lsB	ชุดดินบ้านไผ่ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนทราย ความลาดชัน 2 - 5เปอร์เซ็นต์	6,167	18.22
2. Ct-sic1A	ชุดดินจัตุรัส มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	411	1.21
3.Kng-gm-slA/b	ชุดดินคงมีจุดปะสีเทา เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	681	2.01
4. Msk-gm-lsA/b	ชุดดินมหาสารคาม ที่มีจุดปะสีเทาเนื้อดินเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	626	1.85
5. Msk-gm-lsB/b	ชุดดินมหาสารคาม ที่มีจุดปะสีเทาเนื้อดินเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	2,149	6.32
6. Msk-lsB	ชุดดินมหาสารคาม มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนร่วน ความลาดชัน 2-5	1,242	3.67
7. Ndg-slA/csub	ชุดดินโนนแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายความลาดชัน 0-2เปอร์เซ็นต์ ดินมีชั้นสะสมดินเหนียว	1,573	4.65
8. Nbn-slA	ชุดดินหนองบุญมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,290	9.72
9. Nbn-col-slA	ชุดดินหนองบุญมากที่เป็นดินร่วนหยาบ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์	236	0.70
10. Nt-spd-clA	ชุดดินโนนไทยที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	7,597	22.44
11. Nt-clB	ชุดดินโนนไทย เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2 - 5 เปอร์เซ็นต์	16	0.05
12. Pho-fl-slB/csub	ชุดดินพลที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5เปอร์เซ็นต์ ดินมีชั้นสะสมดินเหนียว	3,881	11.47
13. Re-col-slA	ชุดดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์	1,727	5.10
14. Tpr-mw-sic1A	ชุดดินเทพารักษ์ที่ระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0 - 2 เปอร์เซ็นต์	1,624	4.80
15. Tpr-sic1B	ชุดดินเทพารักษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5เปอร์เซ็นต์	2,629	7.77
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		33,849	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (๒๕๖๑)

ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน	การระบายน้ำ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (CEC)	ความอิ่มตัวด้วยเบส (BS)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Bpi-lsB	2-5	ดี	<10	35-75	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	6,167	18.22
Ct-sic1A	0-2	ดี	>20	>75	50-150	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	411	1.21
Kng-gm-slA/b	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	10-20	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	681	2.01
Msk-gm-slA/b	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	626	1.85
Msk-gm-slB/b	2-5	ดีปานกลาง	<10	>35	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	2,149	6.35
Msk- lsB	2-5	ดีปานกลาง	<10	>35	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	1,242	3.67
Ndg-slA/csub	0-2	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,573	4.65
Nbn-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	3,290	9.72
Nbn-col-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	10-20	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	236	0.70
Nt-spd-clA	0-2	ค่อนข้างเลว	10-20	>35	50-150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	7,597	22.44
Nt-clB	2-5	ค่อนข้างเลว	10-20	>35	50-100	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	16	0.05
Pho-fl-slB/csub	2-5	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,881	11.47
Re-col-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,727	5.10
Tpr-mw-sic1A	0-2	ดีปานกลาง	<10	>35	50-100	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	1,624	4.80
Tpr-sic1B	2-5	ดี	<20	>35	50-100	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	2,629	7.77
เนื้อที่รวมทั้งหมด										33,849	100.00

รูปที่ ๓-๔ ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- (1) พื้นที่ (Area)
- (2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- (3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- (1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- (2) ความต้องการของชุมชน
- (3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- (4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการคือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- (1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- (2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- (3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- (4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

มีการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- 1) ปัญหาหลักของตำบลห้วยยาง
คือ (1) ขาดแคลนน้ำทั้งเพื่อการเกษตร
(2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
(3) ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืชปศุสัตว์
- 2) ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง
ความต้องการหลักจะมี 6 ประการ คือ

- (1) ต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- (2) ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ
- (3) ปรับปรุงดินให้อุดมสมบูรณ์
- (4) ลดต้นทุนการผลิต
- (5) เมล็ดพันธุ์พืชสดเพื่อปลูกหลังนา
- (6) ต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- 3) ที่มาของรายได้จากการเกษตรในปัจจุบัน
 - (3.1) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเทศบาลตำบลปอภารในปัจจุบัน คือ ข้าว ทั้งข้าวเจ้า พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และ ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6
 - (3.2) ปศุสัตว์ มีการเลี้ยง โค และ กระบือ
- 4) นวัตกรรม

การปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ลดการระบาดของวัชพืชในนาข้าว หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว เกษตรกรทำการหว่านปอเทืองเพื่อไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด เมื่อปอเทืองออกดอกที่ระยะเวลาปลูก 45-50 วันจึงมีการไถกลบ เพื่อให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยและอินทรีย์วัตถุ

จากผลการจัดทำ PRA ที่ระบุถึง ปัญหา และ ความต้องการของเกษตรกร/ชุมชน/อบต. ไว้ข้างต้นนั้น การวิเคราะห์ที่จะเริ่มต้นด้วยการนำระบบ DPSIR มาใช้เพื่อระบุปัญหาในภาพรวม หลังจากนั้นจะเป็นการจัดทำตาราง (Matrix) ที่ระบุ ปัญหา ความต้องการ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน ความเหมาะสมของดิน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคตพร้อมข้อเสนอแนะ และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนด

จากรูปที่ 4-1 การวิเคราะห์ภาพรวมในระบบ DPSIR แสดงให้เห็นว่าตำบลห้วยโคก มีปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดแคลนน้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้ผลผลิตของพืชที่ปลูกค่อนข้างต่ำ ต้องลงทุนซื้อปุ๋ยเคมี และต้องจ่ายค่าน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงเพื่อสูบน้ำเข้าพื้นที่ บางปีพืชผลเสียหายจากการขาดแคลนน้ำ

การวิเคราะห์โดยจัดทำตาราง (Matrix) ดังตัวอย่างในตารางที่ 4-1 และ 4-2 แสดงให้เห็น ปัญหา ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ การใช้ที่ดินเป็นนาข้าว ความเหมาะสมของดินอยู่ในชั้น S3,N การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคต เกษตรกรต้องการทำนาต่อไป จึงกำหนดไว้เป็นนาข้าว แต่จะมีการเพิ่มเติมด้วยการปลูกพืชหลังนา ได้แก่ การหว่านพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง, ถั่วพราง) เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ขาย ทำเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มรายได้ และในรายที่สมัครใจปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อทำเกษตรผสมผสาน ดังนั้นกิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 จึงควรมีการ สนับสนุนการปลูกพืชปุ๋ยสด เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืชตระกูลถั่วหลังนา ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งจะมีการปรับปรุงแปลงนาเดิมให้มีพื้นที่ราบเรียบเพื่อการจัดการน้ำในแปลงนาได้สม่ำเสมอ รวมทั้งการจัดทำคันนาขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อปลูกพืชอื่นๆ รวมทั้งเป็นแนวกันชนกับแปลงเกษตรข้างเคียง การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นา แหล่งน้ำขนาดเล็ก ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสำรวจรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร โดยระบุรายชื่อ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ต่ำตามปัญหาที่เกษตรกรต้องการไปแก้ไขและปรับปรุง การวิเคราะห์เพิ่มเติมจากปัญหาดินขาดความสมบูรณ์

ความต้องการของเกษตรกร : ปรับปรุงบำรุงดิน

สาเหตุ

จากผลการวิเคราะห์ดิน 20 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4-3 รูปที่ 4-3) มีรายละเอียดดังนี้

1. ปฏิกริยาของดิน (pH)

4.6 – 5.0	กรดจัดมาก	= 9 ตัวอย่าง
5.1 – 5.5	กรดจัด	= 5 ตัวอย่าง
5.6 – 6.0	กรดปานกลาง	= 3 ตัวอย่าง
6.1 – 6.5	กรดเล็กน้อย	= 1 ตัวอย่าง
6.6 – 7.3	เป็นกลาง	= 3 ตัวอย่าง
7.4 – 7.8	เป็นด่างเล็กน้อย	= 0 ตัวอย่าง
7.9 – 8.4	เป็นด่าง	= 1 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกรด

ควร ปรับสภาพให้เป็นกลาง

กิจกรรมของกรมฯ : สาธิต แนะนำ สนับสนุนให้ใช้ โดโลไมท์เพื่อปรับสภาพดินกรด

2. อินทรีย์วัตถุ %

ระดับต่ำ (<1.0 %) = 16 ตัวอย่าง

ปานกลาง (1.0-2.5 %) = 6 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ทั้งหมดมีอินทรีย์วัตถุต่ำ-ปานกลาง มีความจำเป็นต้องเพิ่มให้สูงขึ้น

กิจกรรมของกรมฯ : สาธิต แนะนำ สนับสนุนการใช้ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักและพืชปุ๋ยสด รวมทั้งเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดชนิดต่างๆ

3. ฟอสฟอรัส (P)

ระดับต่ำ < 6 mg/kg = 18 ตัวอย่าง

ปานกลาง 6 – 25 mg/kg = 3 ตัวอย่าง

สูง > 25 mg/kg = 1 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่า ดินส่วนใหญ่ ฟอสฟอรัส ต่ำ – ปานกลาง

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน

คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

4. โปแตสเซียม (K)

ระดับต่ำ < 30 mg/kg = 13 ตัวอย่าง

ปานกลาง 30 – 60 mg/kg = 4 ตัวอย่าง

สูง > 60 mg/kg = 5 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่า ดินส่วนใหญ่ โปแตสเซียม ต่ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน

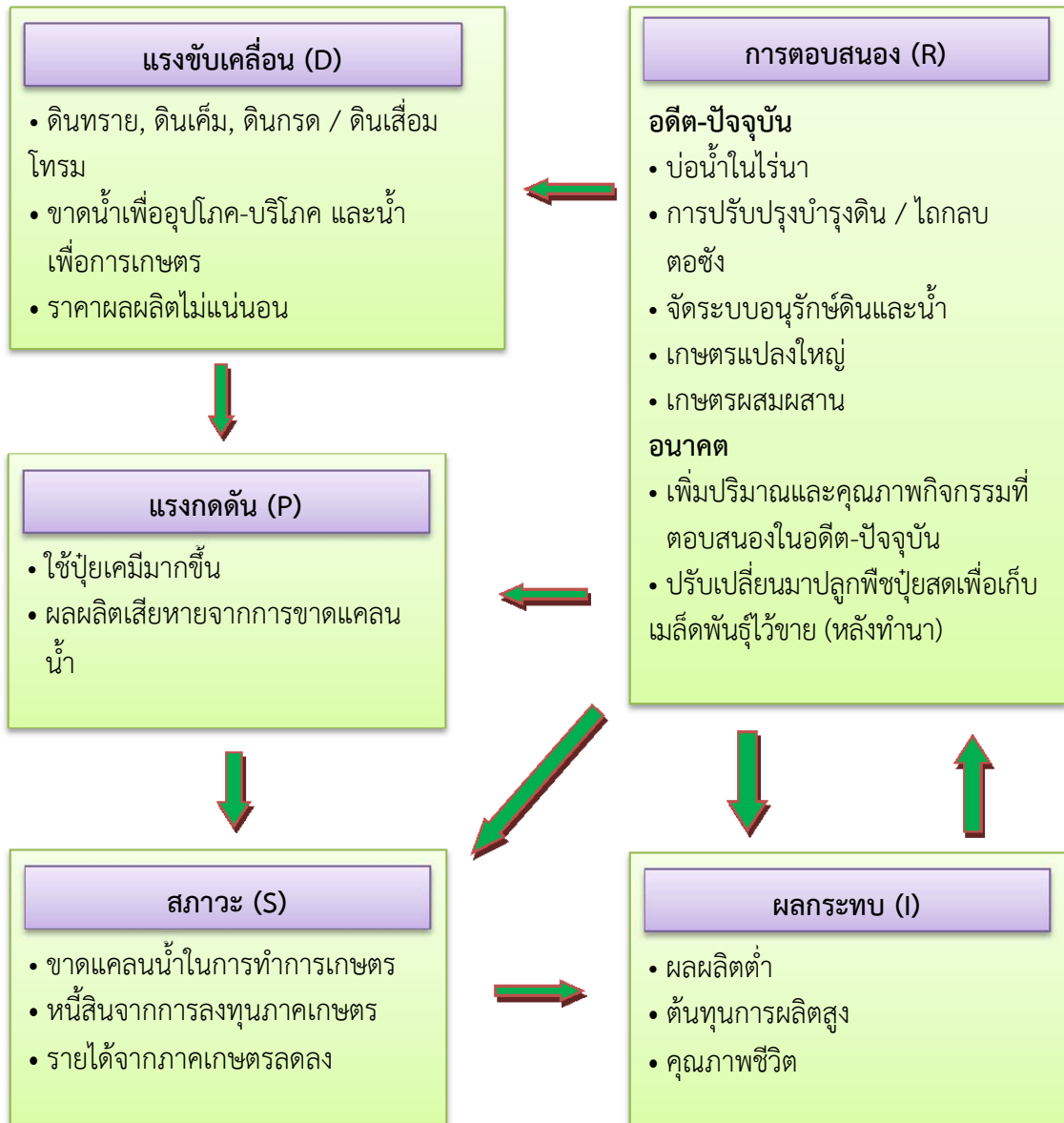
คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

2. การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

ความต้องการของเกษตรกร : แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรคือ (1) บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร (2) พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก และ (3) การขุดลอกแหล่งน้ำตามธรรมชาติ หนึ่งบ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นบรรเทาปัญหาในภาวะฝนทิ้งช่วงเท่านั้น กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดินซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ห้วยยาง ห้วยใหญ่ ห้วยคร้อ ห้วยฝายบุ เป็นต้น

อนึ่ง การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น มีสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช โดยเฉพาะในดินทรายที่พบในตำบลห้วยยาง

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR
นครราชสีมา

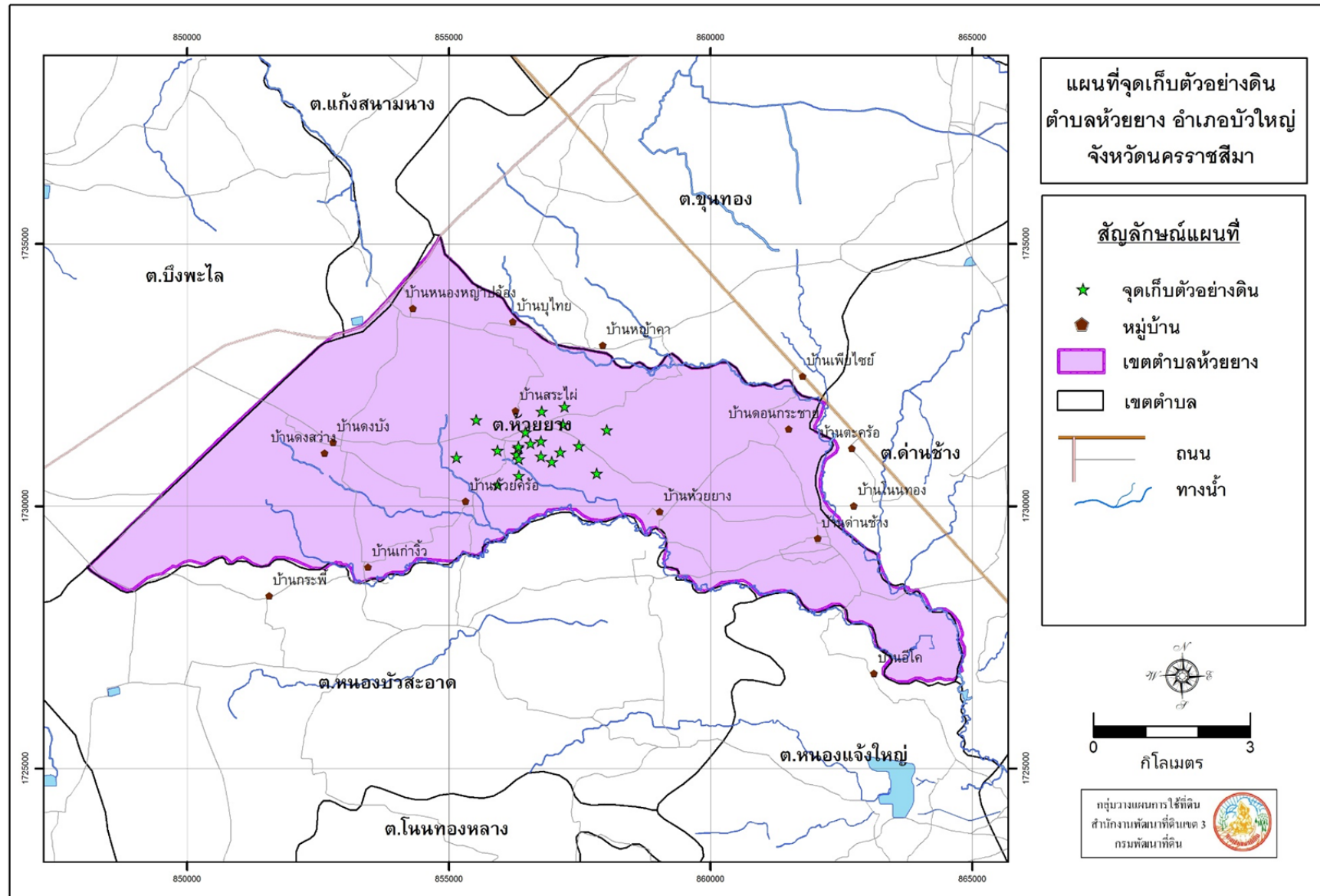
ของตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัด

ตารางที่ 4-3 จุดเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

เลข ปฏิบัติการ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	พืช	pH _{H2O} (1:1)	EC _{1:5} (dSm ⁻¹)	OM (%)	P (mg kg ⁻¹)	K (mg kg ⁻¹)
1045	นางทองจันทร์ สอนสา	66 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5	0.09	1.24	0	57
1046	นางสงบ ดวงพ่ายพ	20 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.9	0.08	0.24	0	9
1047	นายถนอม อุทัยมา	219 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.9	0.04	0.46	0	9
1048	นายสว่าง วังหอม	34 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.1	0.05	0.77	1	51
1049	นายสังเวียน จิตรนอก	1 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.8	0.09	0.84	2	69
1050	นายสมถวิล โนนติवाल	170/1 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.1	0.06	0.46	0	13
1051	นายกันตศักดิ์ นานอก	43/2 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.5	0.13	0.49	0	20
1052	นายสุชาติ ทิวจ้อย	7 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	8.4	0.17	0.36	2	17
1053	นายสมหวัง จิตรนอก	70 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	7.3	0.67	1.80	25	118
1054	นายพันธ์ จิตละม่อม	111 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.2	0.03	0.40	0	8
1055	นางสาวหอม กี่พิมาย	96 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	6.9	0.22	1.34	51	101
1056	นายสุวรรณ จันทะนาม	269 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.7	0.03	0.66	1	24
1057	นายสุพิน จันทะนาม	43/1 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.5	0.05	1.02	3	56
1058	นายศิริพงษ์ ขอเสริมกลาง	137 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5	0.07	0.41	2	21
1059	นางวณันท์ สาธุตม์	180 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.6	0.06	0.79	0	24

ตารางที่ 4-3 จุดเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

เลข ปฏิบัติการ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	พืช	pH _{H2O} (1:1)	EC _{1:5} (dSm ⁻¹)	OM (%)	P (mg kg ⁻¹)	K (mg kg ⁻¹)
1060	นายดอน เกษนอก	63 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.7	0.14	0.57	1	13
1061	นายรัตน์ สีหามาศย์	224 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.7	0.13	0.58	1	15
1062	นายกันตศักดิ์ นานอก	43/2 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	4.7	0.04	0.73	1	33
1063	นางสายทิพย์ ดีแจ่ม	32 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	6.5	0.16	1.58	14	113
1064	นางสาวสมปอง ดีทศ	73 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.8	0.42	1.48	24	414
1065	นายสมศรี วงษ์ศรี	45 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	5.1	0.11	0.27	0	19
1066	นางดวงฤดี จิตละม่อม	111 ม.12 ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ข้าว	6.7	0.5	0.52	3	21

รูปที่ 4-2 จุดเก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปีงบประมาณ 2549 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวนบ่อ	พิกัด		ปีที่ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
1	นางสาวจันทร์หอม กองแดงนอก	3301200843861	30	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856298.92	1730983.58	2549
2	นางบุญเขียน จัญปัญญา	5301200001233	26	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856560.28	1731190.81	2549
3	นางสังวาลย์ สมอหอม	3301200061961	15	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856339.28	1730893.81	2549
4	นางอาคม กระทุ้งมน	3301201312428	30	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857488.47	1731146.31	2549
5	นางสัญญา จันสด	3301200412666	32	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	855938.28	1730395.81	2549
6	นางสาวกองแปง ปัดธง	3301200446226	53	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856985.28	1730300.81	2549
7	นางสามารถ นาขีด	3301200446218	31/1	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	855984.1	1730009.77	2549
8	นางทองดี ศรียางนอก	3301201309087	66	9	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	9	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853852.86	1733489.82	2549
9	นางเข็มทราย แต่งแดน	3360100083708	53	9	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	9	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856323.28	1731101.81	2549
10	นางสาวคำพอง เกิดโมลี	3301200015931	17	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	859872.87	1729939.39	2549
11	นางสงวน ตรวจนอก	3301200080663	41	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856466.28	1731406.81	2549
12	นางสุรียา นานอก	3301200561131	19	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	861523.28	1731508.56	2549
13	นางคุณ พลกล้า	3301200061723	13	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856971.28	1730841.81	2549
14	นางทองแดง การปลูก	3301200642556	25	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856764.28	1730945.81	2549
15	นางอากาศ นาขีด	3301200063301	45	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856052.99	1729661.39	2549
16	นางสาวน้อย มาตรวังแสง	18	24	6	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	6	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857089.28	1730252.81	2549
17	นางทราย จำปานิล	3301200870036	103	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856342.28	1730576.81	2549
18	นางสาวอุบล วรรณศรี	3301200062584	31	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	855937.28	1731059.81	2549
19	นางปรีนทร์ ทองผดุง	3301200086394	162	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	859747.72	1728982.9	2549

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปังบประมาณ 2549-2562 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวนบ่อ	พิกัด		ปีที่ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
20	นางสาวหนูแดง จุลโทชัย	3340800317108	99/1	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	859588.2	1729385.81	2552
21	นางสมจิตร ปลุกฝิ่ง	3301201426288	48/1	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	859928.2	1730532.55	2553
22	นางบุตธ ฐระท่า	3301200860600	147	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853394.65	1732420.9	2555
23	นางสาวสุบัญญัติ ศรีบุผา	3301200857285	107/1	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853806.57	1731480.68	2555
24	นายบานเย็น อุทัยมา	3301200068779	161	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	218030	1726839	2556
25	นายคำนวย ชูคันหอม	3301200844469	37	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	214038	1729312	2556
26	นายสุบิน จันทะนาม	3301200067578	43/1	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	216831	1727250	2556
27	นายพันธ์ จิตละม่อม	3301200071656	111	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	219098	1727148	2556
28	นางสมบูรณ์ ลามนอก	3301200069350	105	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	862169.06	1728703.86	2556
29	นายสุมาร ปัดธง	3301200860804	53	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	212324	1728887	2556
30	นายคำนวย ชูคันหอม	3301200844469	37	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	214038	1729312	2556
31	นายบุญชู ประทีปแสง	3301201092622	13/2	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	211160	1728276	2556
32	นายอารัญ จอมสวรรค์	3100502054429	2	6	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	6	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	210028	1731148	2556
33	นายบุญชู ประทีปแสง	3301201092622	13/2	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	211160	1728276	2556
34	นายสุมาร ปัดธง	3301200860804	53	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	212324	1728887	2556
35	นายสมบูรณ์ พลพิลา	3301200089822	91	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	216524	1728819	2556
36	นายสมศักดิ์ สุวรรณจักร	3301800496909	184	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256928	1210059	2557
37	นายวิวัฒน์ วังหอม	3301200845520	174	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256089	1219991	2557
38	นางคำปุ่น สุวรรณจักร	3301200845210	184	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	212106	1731376	2557
39	นางนงค์ จ้านอก	3301200844540	38	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	212106	1731374	2557
40	น.ส.ทองเพชร จันท์คำ	3301200850248	129	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853350	1730700	2557
41	นางสุดาลัด ทิมจ้อย	3301200065036	4-ก.พ.	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	218187	1728652	2557

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปังบประมาณ 2549-2562 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวนบ่อ	พิกัด		ปีที่ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
42	นางแฉะ ผ่องใส	3301200068451	57	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256922	1219999	2557
43	นายทองใส ขาญขำนิ	3301200862084	174	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	11	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256755	1219529	2557
44	นางมน รังไชย	5301200015299	40	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256401	1219898	2557
45	นางอ่อนศรี แยมรอย	3301200063947	๔๕62	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	212607	1728329	2557
46	นางกาไวย์ ทองมา	3301200075813	49	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	217683	1726820	2557
47	น.ส.คำมาย สุวรรณโคตร	3301200075830	90	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	851930	1730103	2557
48	นางสาวสนอง การนา	5301200011650	160	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	217254	1729961	2557
49	นางดอน เกษนอก	3301200068817	63	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	218008	1726701	2557
50	นางสาวหนูแดง ชัยดวงดี	3301200847158	69	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	214637	1731005	2557
51	นางแสง อุทัยสา	3301200847239	158	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853405	1731925	2558
52	นางกิจสุดา พลยางนอก	3301200849100	103	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	854079	1731175	2558
53	นางจตุพร ผสมญาติ	3301200842415	64	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	854179	1731595	2558
54	นายสายันต์ พันธวัง	3301200834315	42	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857366	1727339	2558
55	นางสาวเปรมปรีดิ์ พรแสน	5301200128611	47	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853517	1730868	2558
56	นางสุดใจ นามวาสี	3301200843985	155	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853321	1729904	2558
57	นายพรมมา โพนนอก	3301200850353	132	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	661241	1730397	2558
58	นางดอกไม้ อุทัยอัม	3301201313319	17	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853690	1731565	2558
59	นางบุญชัย เพ็ญพานิช	3301200850906	33	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	10	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853632	1731347	2558
60	นางชรินทร์ คำนา	5301200042792	132/1	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857481	1726872	2558
61	นางเจริญ อาพัฒนอก	3301200074094	154	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	259375	1723024	2559
62	นางอุทุมพร ขาญขำนิ	3301200870061	92	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256963	1727636	2559

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปังบประมาณ 2549-2562 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ต่อ)

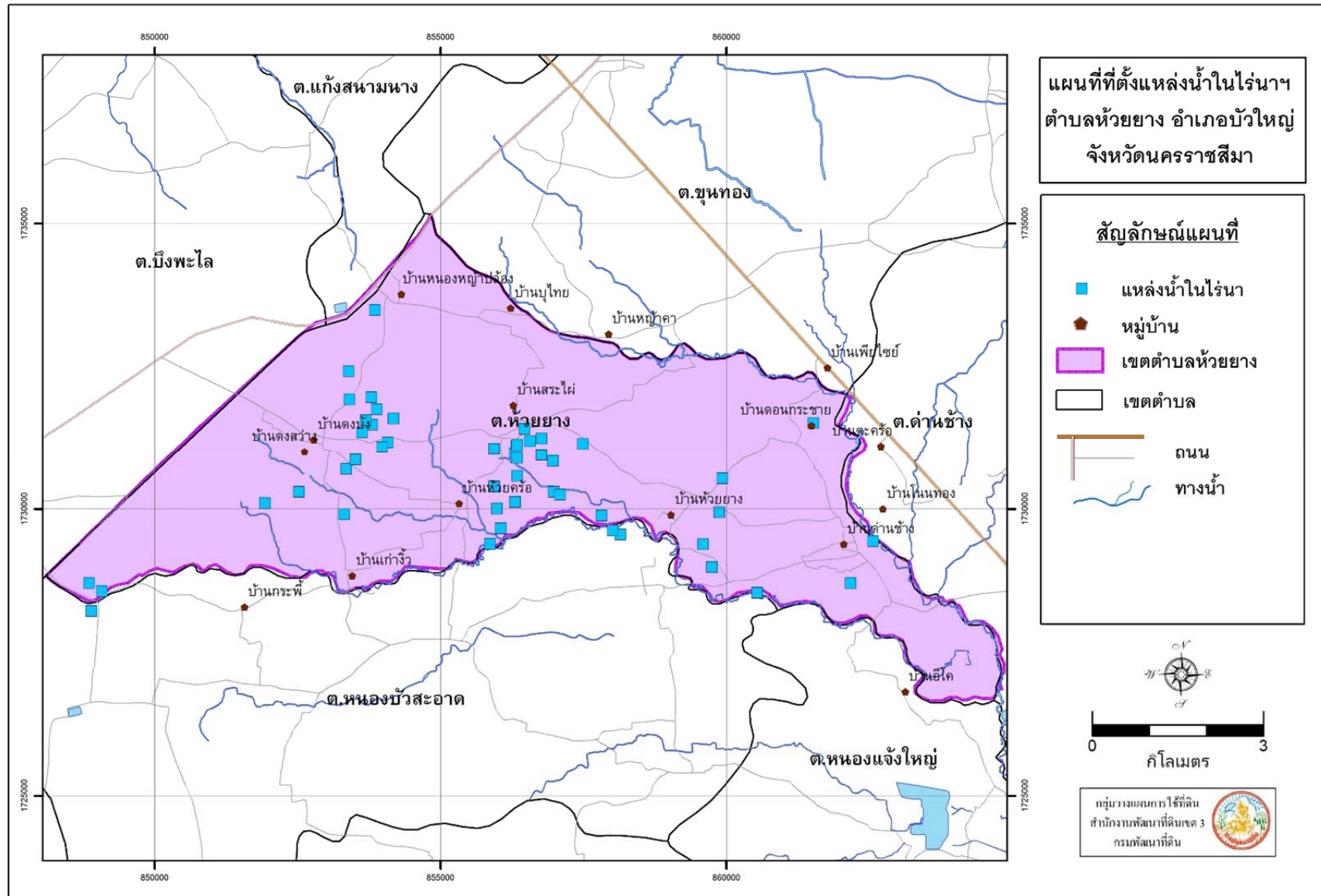
ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวนบ่อ	พิกัด		ปีที่ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
63	น.ส.รุ่งรัตน์ สุวรรณบุตร	3301200869712	93	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256134	1725485	2559
64	นายสมหมาย แรกโธสง	3301200869844	95	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	257792	1728666	2559
65	นายมา แสนโคตร	3301200842016	7	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256724	1701473	2559
66	นางสาวสมสิน จุลโทชัย	3301200064978	2-ม.ค.	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	257792	441000	2559
67	นางคำภู โพนนอก	5301200015736	3	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256212	1730863	2559
68	นางทองสา ร้อยมณี	3301200842067	8	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256683	1729319	2559
69	นางสมสวย ดีนอก	3301200843624	27	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256652	1732027	2559
70	นางสาวชุติมา สุกะกะ	1309700068957	65	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256433	1729763	2559
71	นางเทียมจันทร์ ไชยโกศลสกุล	3301200849827	121	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256824	1730639	2559
72	นางแก้วกาญจน์ แสนบุญ	3301200868201	55	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	256492	1727795	2559
73	นายสมนึก คชรินทร์	3301200068361	56	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	257500	1728840	2559
74	นางสายทิพย์ ดีแจ่ม	3301200075171	103/3	2	บ้านใหม่	สามพราน	นครปฐม	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858050	1726322	2560
75	นางบุญหลาย หมั่นกิจ	3301200869518	89	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	851058	1728019	2560
76	นางทองใบ จำปาเล็ก	5301200025383	82	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857300	1727699	2560
77	นายเสาร์ มาตรวังแสง	3301200865881	15	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	849077	1728562	2560
78	นางเสน่ห์ พรหมสุภาพ	3301200560347	83	5	ขุนทอง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	851424	1727353	2560
79	นางสุดดี อุทัยสา	3301200865822	14	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	849725	1728352	2560
80	นางเดือน อิทธิสา	3301200865458	9	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	848941	1727901	2560
81	นางสมศรี จิตรนอก	3301200081848	61	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858146	1729551	2560
82	นางสุพิช ชิดนอก	3301200865563	10	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	848858	1728706	2560

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปีงบประมาณ 2549-2562 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวน บ่อ	พิกัด		ปีที่ ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
83	นางจันทร์หอม กองแดงนอก	3301200843896	30	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	852527	1730297	2560
84	นายสังเวียน จิตรนอก	3301200070293	83/1	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857775	1726558	2560
85	นางคำนวน เกษนอก	3200400259080	5	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858479	1729218	2560
86	นายจำปี ทิวนันท์	3300500123171	42/1	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	850681	1728641	2560
87	นางเหรียญ กุลนอก	3301200069368	72	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	851014	1728308	2560
88	นางรัตนพร ตะวัน	3301200082232	87	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	2	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857813	1729884	2560
89	นางคำพันธ์ พลตงนอก	3301200866438	89/1	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	848898	1728221	2560
90	นางพรทิพา วงศ์หาเทพ	3301200077069	214	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858165	1727336	2560
91	นางศศิสมล อุปมานะ	3301201304603	49	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857717	1726655	2560
92	นายเคน บุญคำมูล	3301201305278	72	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	8	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858108	1726225	2560
93	นางจริยา พิมลนอก	3301200556404	96	5	ขุนทอง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	5	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	851091	1727686	2560
94	น.ส.วิไลวรรณ จำปานิล	3301200870052	224	3	หนองบัวสะอาด	บัวใหญ่	นครราชสีมา	7	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	849633	1726923	2560
95	นางสงภกษ ปิ่นภักพูลลดา	3361100225635	98	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858243	1728944	2561
96	นางสมจิตร ขอเสริมกลาง	3301200077719	137	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857710	1727357	2561
97	นางสาววงเดือน วังหอม	3301200845511	49	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853888	1731758	2561
98	นางสังวาลย์ พิเศษ	3301200845538	49	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853796	1731968	2561
99	นายสมพงศ์ การปลูก	3301200077697	229	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857669	1727235	2561
100	นางคำพา ลามนอก	3301200077221	219	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857730	1727321	2561
101	นางบัวผัน สีเถื่อน	5301200085581	33	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	857804	1726403	2561
102	นายคันธวัช ทรัพย์วีรกุล	3301200072661	126	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858013	1729618	2561

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปังบประมาณ 2549-2562 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	ที่อยู่					สถานที่ขุดสระ				จำนวน บ่อ	พิกัด		ปีที่ ดำเนินการ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		E	N	
103	นางทองมี จัตนอก	3301200074183	155	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	858122	1728896	2561
104	นางสาวทองใส ทับอาสา	3301200089008	176	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	3	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	855863	1729389	2561
105	นางสาวสมคิด จุลโทชัย	3301200064951	2	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	862563.72	1729439.76	2562
106	นางบัวเรียน พลยางนอก	3301200843438	26	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856307.16	1730124.99	2562
107	นางสมควร เม็กสว่าง	3301200067969	100	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856764.21	1731236.95	2562
108	นางมัย ดีนอก	3301200842679	174	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	853981.78	1731089.27	2562
109	นางจรรยา นาส่อง	3301200848120	85	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	4	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	856336.86	1731128.78	2562
110	นายถนอม รามนอก	3301200077212	219	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	12	ห้วยยาง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	860538.15	1728534.73	2562

รูปที่ 4-3 ที่ตั้งแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม.

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียด ดังรูปที่ 4-2

ในพื้นที่นาจะเริ่มเพาะปลูก ในช่วงเดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน หลังเก็บเกี่ยวจะมีการใช้ที่ดินบางส่วนเพื่อปลูกผัก (ต้นหอม กระเทียม ผักชี ผักชีลาว คื่นช่าย กะหล่ำ ผักกาด แตงกวา) ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน – ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ในขณะที่พื้นที่นาที่มีความชื้นอยู่ ในพื้นที่ปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น มีการดูแลรักษาเป็นระยะตลอดทั้งปี

เดือนระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ทำนา						หอมมะลิ 105							
พืชผักต้น	พืชผัก		ต้นหอม กระเทียม ผักชี ผักชีลาว คื่นช่าย กะหล่ำ ผักกาด								พืชผัก		
พืชไร่			อ้อยมันสำปะหลัง										
ไม้ผล, ไม้ยืน		มะม่วง, ไม้ผลผสม, ยูคาลิปตัส, ยางพารา, ไม้											

รูปที่ 4-4 ระบบการปลูกพืช ห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่ามีดิน 10 ชุด โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลห้วยยาง ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 มันสำปะหลัง อ้อย พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ได้แก่ ไม้ อ้อย พืชทางเลือกที่ปลูกเป็นรายได้เสริมหลังฤดูการทำนา ได้แก่ **ข้าวโพด** พืชทางเลือกเพิ่มเติมในอนาคต คือ พืชสมุนไพรทางเลือก เช่น โพล กระชายเหลือง และขมิ้นชัน

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (คั่นสนีย์ และคำรณ 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Nbn-col-sIA และ Nt-spd-clA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน (s) ลักษณะเนื้อดินได้แก่ ชุด Kng-gm-sIA/b Ndg-sIA/csub และ Pho-fl-sIB/csub

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB Ct-sicIA, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB, Nt-clB, Re-col-sIA, Tpr-mw-sicIA และ Tpr-sicIB

สภาพพื้นที่ตามศักยภาพไม่สามารถปลูกข้าวได้ เนื่องจากติดข้อจำกัดการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง แต่ในสภาพพื้นที่ตำบลห้วยยาง มีการปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน หากมีผลผลิตมากจึงจำหน่าย แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้อยู่ในขั้นต่ำกว่าเกณฑ์ (200-300 กิโลกรัมต่อไร่) ถ้าเกษตรกรมีการปรับปรุงบำรุงดิน และใส่ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีแหล่งน้ำที่ขุดขึ้นเอง ก็สามารถปลูกข้าวได้

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Ct-sicA, Tpr-mw-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Kng-gm-sLA/b, Ndg-sLA/csub, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Pho-fl-sLB/csub และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปฏิกริยาของดิน (a) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Ct-sicA, Kng-gm-sLA/b, Pho-fl-sLB/csub, Tpr-mw-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) การระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB, Ndg-sLA/csub, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sLA

หม่อน

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ชุดดิน Ct-sicA

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ลักษณะเนื้อดิน (s) ปฏิกริยาของดิน (a) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Kng-gm-sLA/b, Pho-fl-sLB/csub, Tpr-mw-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) การระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ndg-sLA/csub, Nbn-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB และ Nbn-col-sLA

ขมิ้น**ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)**

ได้แก่ ชุดดิน Ct-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) การระบายน้ำ (o) ความอึดตัวด้วยต่าง(b) ลักษณะเนื้อดิน (s) ปฏิกริยาของดิน (a) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB และ Kng-gm-sLA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) การระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ndg-sLA/csub, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB และ Nbn-col-sLA

ไผ่**ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)**

ได้แก่ชุดดิน Bpi-lsB, Ct-sicA , Ndg-sLA/csub, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Tpr-mw-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Kng-gm-sLA/b, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Nt-clB, Nt-spd-clA, Pho-fl-sLB/csub และ Re-col-sLA

กระชายเหลือง**ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)**

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ปฏิกริยาของดิน (a) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความลึกของดิน (d) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ชุดดิน Bpi-lsB, Ct-sicA, Kng-gm-sLA/b, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB, Pho-fl-sLB/csub, Tpr-mw-sicA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ndg-sIA/csub, Nbn-sIA, Nbn-col-sIA, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sIA

กระวาน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ(o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความลึกของดิน (d) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicIA, Tpr-mw-sicIA และ Tpr-sicIB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Kng-gm-sIA/b, Ndg-sIA/csub, Nbn-sIA, Nbn-col-sIA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Pho-fl-sIB/csub และ Re-col-sIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

วานชักมตุ๊ก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความลึกของดิน(d) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicIA และ Kng-gm-sIA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความลึกของดิน (d) ได้แก่ ชุดดิน Ndg-sIA/csub, Nbn-sIA, Nbn-col-sIA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Re-col-sIA, Tpr-mw-sicIA และ Tpr-sicIB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

ไพล

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (p) ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (k) ปฏิกริยาของดิน (a) ความลึกของดิน (d) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicIA, Ndg-sIA/csub, Tpr-mw-sicIA และ Tpr-sicIB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Kng-gm-sLA/b, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

ฟ้าทะลายโจน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน การระบายน้ำ (o) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (p) ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (k) ปฏิกริยาของดิน (a) ความลึกของดิน (d) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicLA, Ndg-sLA/csub, Tpr-mw-sicLA และ Tpr-sicLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Kng-gm-sLA/b, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

ขิง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ปฏิกริยาของดิน (a) ความลึกของดิน (d) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicLA, Kng-gm-sLA/b, Tpr-mw-sicLA และ Tpr-sicLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Ndg-sLA/csub, Nbn-sLA, Nbn-col-sLA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Pho-fl-sLB/csub และ Re-col-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

ตะไคร้

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (p) ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (k) ปฏิกริยาของดิน (a) ความลึกของดิน (d) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicA, Kng-gm-sA/b, Ndg-sA/csub, Nbn-sA, Nbn-col-sA, Nt-spd-clA, Nt-clBPho-fl-sB/csub, Tpr-mw-sicA, Re-col-sA และ Tpr-sicB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

พริก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (p) ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (k) ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ปฏิกริยาของดิน (a) ความลึกของดิน (d) ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ชุดดิน Ct-sicA, Kng-gm-sA/b, Ndg-sA/csub, Nbn-sA, Nbn-col-sA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Pho-fl-sB/csub, Tpr-mw-sicA, Re-col-sA และ Tpr-sicB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้าน ลักษณะเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Bpi-lsB, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b และ Msk-lsB

มะระ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S1)

ได้แก่ชุดดิน Bpi-lsB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ลักษณะเนื้อดิน (s) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (m) ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (p) ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (k) ความอึดตัวด้วยต่าง (b) ปฏิกริยาของดิน (a) ได้แก่ ชุดดิน Ct-sicA, Kng-gm-sA/b, Msk-gm-lsA/b, Msk-gm-lsB/b, Msk-lsB, Ndg-sA/csub, Nbn-sA, Nbn-col-sA, Nt-spd-clA, Nt-clB, Pho-fl-sB/csub, Tpr-mw-sicA, Re-col-sA และ Tpr-sicB

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ชุดดิน	ข้าว	อ้อย	มันสำปะหลัง	หม่อน	ขมิ้นชัน	ไผ่	กระชายเหลือง
Bpi-lsB	N	N	S2cma	S2cb	S2cm	S1	S2cb
Ct-sic1A	N	S1	S2sa	S1	S1	S1	S2s
Kng-gm-slA/b	S3s	S3o	S2bca	S2sbc	S2sobc	S2s	S2sbc
Msk-gm-slA/b	N	N	S3s	N	N	S2s	S2obc
Msk-gm-lsB/b	N	N	S3s	N	N	S2s	S2obc
Msk-lsB	N	N	S3s	N	N	S2s	S2obc
Ndg-slA/csub	S3s	S3o	S3o	S3o	S3o	S1	S3o
Nbn-slA	S3s	S3o	S3o	S3o	S3o	S1	S3o
Nbn-col-slA	S1	S3o	S3o	N	N	S1	S3o
Nt-spd-clA	S1	S3o	S3s	S3s	S3s	N	S3s
Nt-clB	N	S3o	S3s	S3s	S3s	N	S3s
Pho-fl-slB/csub	S3s	S3o	S2a	S2a	S2sb	N	S2o
Re-col-slA	N	S3o	S3o	S3o	S3o	N	S3o
Tpr-mw-sic1A	N	S1	S2s	S2s	S2s	S1	S2s
Tpr- sic1B	N	S1	S2s	S2s	S1	S1	S2s

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ชุดดิน	กระวาน	ว่านชักมดลูก	ไพล	ฟ้าทะลายโจร	ชิง	ตะไคร้	พริก	มะระ
Bpi-lsB	N	N	N	N	N	N	S3s	S3s
Ct-sic1A	S2od	S2od	S2od	S2od	S2dba	S2od	S2o	S1
Kng-gm-slA/b	S3s	S2sobc	S3s	S3s	S2sa	S2soa	S2oba	S2sa
Msk-gm-slA/b	N	N	N	N	N	N	S3s	S2sbcm
Msk-gm-slB/b	N	N	N	N	N	N	S3s	S2scm
Msk-lsB	N	N	N	N	N	N	S3s	S2scbm
Ndg-slA/csub	S3o	S3o	S2socmpk	S2socmpk	S3s	S2socmpk	S2obma	S2sobma
Nbn-slA	S3so	S3o	S3s	S3s	S3s	S2sobma	S2ocba	S2socba
Nbn-col-slA	S3so	S3o	S3s	S3s	S3s	S2socba	S2scmpk	S2socmpk
Nt-spd-clA	S3s	S3s	S3s	S3s	S3s	S2od	S2o	S2od
Nt-clB	S3s	S3od	S3s	S3s	S3s	S2od	S2o	S2od
Pho-fl-slB/csub	S3s	S2sob	S3s	S3s	S3s	S2socbmpk	S2scmpk	S2socbmpk
Re-col-slA	S3so	S3o	S3s	S3s	S3s	S2socmpka	S2ocmpka	S2socmpka
Tpr-mw-sic1A	S2s	S3d	S2od	S2od	S2da	S2od	S2o	S2od
Tpr- sic1B	S2s	S3d	S2od	S2od	S2da	S2od	S2o	S2od

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน ตำบลปอภาร อำเภอมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

r = ปริมาณน้ำฝน

b = ความอึดตัวด้วยต่าง

m = ปริมาณอินทรีย์วัตถุ

k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์

d = ความลึกของดิน

x = ปริมาณเกลือ

o = การระบายน้ำ

c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก

p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

a = ปฏิกริยาของดิน

g = ความลาดชัน

s = ลักษณะเนื้อดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”¹⁾ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้กำหนดไว้ตามกรอบของนโยบายแห่งรัฐ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-1

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/แผนการ ปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของ พื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม
3	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 :ฐ) ได้หมายความว่า “ประมวลและ
กลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาส
ต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29
พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/แผนการ ปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อหลัการพัฒนา อย่างยั่งยืน
5	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	ยุทธศาสตร์ภาค ตะวันออกเชิงเหินือ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การใช้หลักพอเพียงประยุกต์กับการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การยกระดับการแปรรูปข้าวหอมมะลิ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การยกระดับการแปรรูปข้าวเหนียว ยุทธศาสตร์ที่ 6 การขับเคลื่อนขีดความสามารถเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ การเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การยกระดับการผลิตอ้อย ยุทธศาสตร์ที่ 8 การยกระดับการผลิตมันสำปะหลัง ยุทธศาสตร์ที่ 9 การแปรรูปยางพารา ยุทธศาสตร์ที่ 10 การผลิตโคเนื้อ ยุทธศาสตร์ที่ 11 การผลิตโคนม และผลิตภัณฑ์นม ยุทธศาสตร์ที่ 12 การส่งเสริมสมรรถนะและเสริมสร้างศักยภาพของ เกษตรกร และกลุ่มสถาบันการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 13 การใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการแปรรูปและการตลาดเพื่อ สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์
7	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเชิงเหินือ	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการค้า การบริการ การลงทุนและการ พัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
8	แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2560-2579)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาโคราชเป็นเมืองเกษตร และท่องเที่ยว ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการน้ำ
9	แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลห้วยยาง	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเกษตร เกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 :ฐ) ได้หมายเหตุว่า “ประมวล
และกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทาน
ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่
เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.3 แผนการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ดังนี้ (ตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1)

6.3.1 เขตพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ในเขตนี้เป็นพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ กำหนดเป็นเขตคงสภาพ ป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี (หน่วยแผนที่ 14) มีเนื้อที่ประมาณ 940 ไร่ หรือร้อยละ 3.09 ของเนื้อที่ตำบล มีสภาพป่าเป็นป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงค่อนข้างราบเรียบ พื้นที่มีขนาดเล็กอยู่บริเวณตอนบนของตำบล ใกล้ชุมชนและแหล่งน้ำ ชุมชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงใช้ประโยชน์จากการหาของป่า จึงควรรักษาไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือจัดทำเป็นป่าชุมชน

ข้อเสนอแนะ ป้องกันและรักษาสภาพป่าไม้ให้คงความสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าร่วมกันอย่างพอเพียง และยั่งยืน

6.3.2 เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 26,531 ไร่ หรือร้อยละ 87.15 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรม เขตนี้กำหนดขึ้นเพื่อการพัฒนาทางด้านการเกษตรเป็นหลัก เป็นเขตเศรษฐกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ในตำบล พื้นที่ในเขตนี้จัดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตสูงเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขันและทำการเพาะปลูกเพื่อการดำรงชีพในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง

เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (22) มีเนื้อที่ประมาณ 9,773 ไร่ หรือร้อยละ 32.10 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ดินมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการเพาะปลูก พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้สำหรับทำนาทั้งในที่ลุ่มและที่ดอน ปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น และไม้ผล

- **เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม (หน่วยแผนที่ 22101)** มีเนื้อที่ 9,743 ไร่ หรือร้อยละ 32.00 ของเนื้อที่ตำบล

ดินในเขตการใช้ที่ดินนี้ได้แก่ ชุดดินโนนไทย หอนงบุญนา และชุดร้อยเอ็ด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ร่วนปนทราย ถึงดินเหนียวปนทรายแป้ง สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำ ปฏิบัติการของดินเป็นกรดจัด มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าว โดยมี ข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของข้าว ด้านปริมาณธาตุอาหารที่ดินสามารถดูดซับและการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งจะมีผลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตของพืช และด้านค่าปฏิบัติการของดินจะมีผลต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อขบวนการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งผลให้ข้าวเจริญเติบโตได้ไม่สมบูรณ์และให้ผลผลิตต่ำ

2. ปัญหาด้านทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย

2. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (สับร้าว, ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หายโตก สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการ กลุ่มเกษตรกร และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

- เขตเกษตรผสมผสาน (หน่วยแผนที่ 227) มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล

มีการใช้ที่ดินเป็นเกษตรผสมผสาน ดินที่พบในเขตการใช้ที่ดินนี้ ได้แก่ ชุดดินโนนไทย เทพารักษ์ จัตุรัส และชุดดินบ้านไผ่ เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วน ร่วนปนทราย ถึงดินเหนียวปนทรายแข็ง สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำถึงปานกลาง ดินมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการเพาะปลูกพืช

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย

2. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อดูธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน, ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

6.3.2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ (23) มีเนื้อที่ประมาณ 16,758 ไร่ หรือร้อยละ 55.05 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ดินมีความเหมาะสมน้อยสำหรับการเพาะปลูก ปัจจุบันใช้พื้นที่สำหรับทำนาทั้งในที่ลุ่มและที่ดอน

- **เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม (หน่วยแผนที่ 23101)** มีเนื้อที่ 1,137 ไร่ หรือร้อยละ 3.73 ของเนื้อที่ตำบล ดินในเขตการใช้ที่ดินนี้ ได้แก่ ชุดดินโนนแดง (Ndg) ซึ่งเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนดินร่วนหรือเป็นดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำ เป็นดินเค็มและพบคราบเกลือบนผิวดิน ชั้นความเหมาะสมของที่ดินในการปลูกข้าว มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) โดยมี ข้อจำกัดด้านเนื้อดินที่เป็นดินร่วนปนทราย ความเค็มของดิน ปริมาณธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของข้าว ด้านปริมาณธาตุอาหารที่ดินสามารถดูดซับและการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งจะมีผลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตของ

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และเป็นพื้นที่ดินเค็มส่งผลให้ข้าวเจริญเติบโตได้ไม่สมบูรณ์และให้ผลผลิตต่ำ
2. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอด ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน, ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเค็มน้อยถึงปานกลาง

3. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อดูธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน, ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หายโตก สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการ กลุ่มเกษตรกร และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

- เขตทำนาพื้นที่ดอน (หน่วยแผนที่ 23102) มีเนื้อที่ 11,201 ไร่ หรือร้อยละ 36.79 ของเนื้อที่ตำบล

ดินในเขตการใช้ที่ดินนี้เป็น ชุดดินบ้านไผ่ มหาสารคาม พล และชุดดินเทพารักษ์ ซึ่งเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ถึง ดินทรายปนดินร่วน ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ความสามารถในการกักเก็บน้ำของดินต่ำ มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำมาก ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรด มีความเหมาะสมน้อย (S3) ถึงไม่มีความเหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าว เพราะข้อจำกัดด้านเนื้อดินที่เป็นดินทรายปนดินร่วน ความสามารถในการกักเก็บน้ำของดินต่ำ ปริมาณธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของข้าว ด้านปริมาณธาตุอาหารที่ดินสามารถดูดซับและการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งจะมีผลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตของพืช และด้านค่าปฏิกริยาของดินจะมีผลต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ ซึ่งมีผลสำคัญต่อขบวนการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจากพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว สาเหตุจากดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
2. ปัญหาเนื้อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ พื้นที่มีการตัดแปลงพื้นที่ทำนา ทำให้เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง
3. ปัญหาด้านทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. แนวทางการจัดการเพื่อแก้ปัญหาเนื้อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ ได้แก่ จัดทำคันดินกักเก็บน้ำและปรับพื้นที่ ซึ่งมีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ โครงการงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน โดยมีกิจกรรมย่อยที่เกี่ยวข้อง คือ งานปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1 งานขุดลอกแหล่งน้ำ งานทำทางลำเลียงในไร่นา และการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของคันดิน
2. การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลน ได้แก่ การจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากการทำนาเป็นพืชชนิดอื่น ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หรือส่งเสริมให้ปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยรัฐสนับสนุนแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา รวมทั้งปัจจัยการผลิตอื่นๆ ในรายที่เกษตรกรสมัครใจปรับเปลี่ยน
4. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปูน

5. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

- เขตปลูกไม้ยืนต้น/พืชไร่ (หน่วยแผนที่ 232) มีเนื้อที่ 4,420 ไร่ หรือร้อยละ 14.52 ของเนื้อที่ตำบล ดินในเขตนี้เป็น ชุดดินบ้านไผ่ สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง นอกจากนั้นเป็น ยางพารา ยูคาลิปตัส และไผ่ มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลาดลาดเล็กน้อย เนื้อส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนดินร่วนถึงเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น พื้นที่กระจายอยู่ฝั่งทิศตะวันตกของตำบล

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
2. ปัญหาเนื้อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ ทำให้เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง
3. มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลาดลาดเล็กน้อยประกอบกับเนื้อดินเป็นดินปนทราย เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
4. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอด

ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดิน ด้วยวัสดุปุ๋ย

2. การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลน ได้แก่ การจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

3. แนวทางการจัดการเพื่อแก้ปัญหาเมื่อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ ได้แก่ จัดทำคันดินกักเก็บน้ำและปรับพื้นที่ ซึ่งมีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถ สนับสนุน ได้แก่ โครงการงาน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของคันดิน

4. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

6.3.3 เขตชุมชน ในพื้นที่ตำบลห้วยยาง จำแนกเป็น เขตชุมชนชนบท (หน่วยแผนที่ 32) มีเนื้อที่ประมาณ 1,465 ไร่ หรือร้อยละ 4.81 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นหมู่บ้าน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเส้นทางคมนาคม ซึ่งชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นสวนผสมปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัยหรือหมู่บ้าน ไม้ผลผสมและพืชสวนผสมอื่นๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ดีขึ้นและกระจายอย่างทั่วถึง พื้นที่ที่เป็นไม้ผลผสมในหมู่บ้านควรพัฒนากระบวนการผลิตไม้ผลและพืชผัก โดยส่งเสริมการผลิตพืชปลอดสารพิษ เพิ่มศักยภาพการผลิตโดยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่วในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ตลอดจนการพัฒนาบ่อน้ำในไร่นาสนับสนุนการปลูกไม้ผล ปลูกพืชสวนผสม และพืชผัก ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ไร่นาสวนผสม เพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

6.3.4 เขตแหล่งน้ำ ในพื้นที่ตำบลห้วยยาง แหล่งน้ำต่างๆ อยู่นอกพื้นที่เขตป่าไม้ตามกฎหมาย มีเนื้อที่ประมาณ 1,212 ไร่ หรือร้อยละ 3.98 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

- เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (หน่วยแผนที่ 521) มีเนื้อที่ประมาณ 555 ไร่ หรือร้อยละ 1.82 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พื้นที่ห้วยยาง ห้วยใหญ่ ห้วยคร้อ ห้วยฝายบุ และหนอง บึง ที่กระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ตำบล

- เขตแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น (หน่วยแผนที่ 522) มีเนื้อที่ประมาณ 657 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ และบ่อน้ำในไร่นา ที่กระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ตำบล

ปัญหาในพื้นที่เขตนี้ ได้แก่ แหล่งน้ำเหล่านี้ตื้นเขิน ที่เกิดจากตะกอนดินไหลลงแหล่งน้ำ ทำให้ปริมาณการเก็บกักน้ำลดลง ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในระยะฝนทิ้งช่วงและในฤดูแล้ง ทั้งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคและน้ำสำหรับการทำการเกษตร

แนวทางการใช้ที่ดิน ดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขิน และถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลองไม่ทิ้งขยะ หรือน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้มีจำนวนมากพอและการกระจายมากขึ้น เพื่อช่วยในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

- 1.พัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ ขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2.รณรงค์และส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

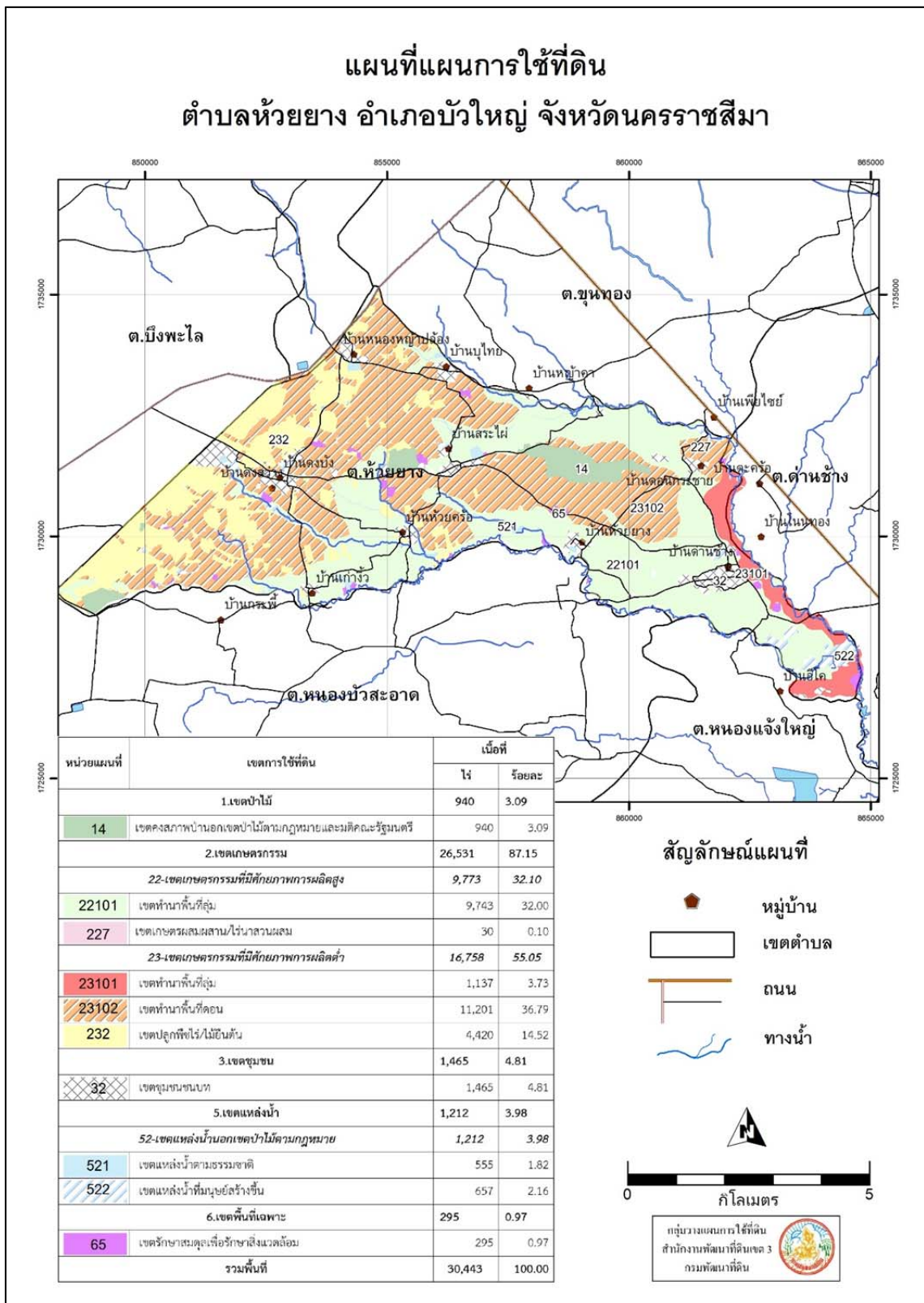
กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการ และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

6.3.5 เขตพื้นที่เฉพาะ ในพื้นที่ตำบลห้วยยาง จำแนกเป็น เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (หน่วยแผนที่ 65) มีเนื้อที่ประมาณ 295 ไร่ หรือร้อยละ 0.97 ของเนื้อที่ตำบล สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ป่าละเมาะ กระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ตำบล

การจัดการที่ดินในอนาคต บริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ควรมีการตรวจสอบ ป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตนี้ เพราะเป็น ที่สาธารณประโยชน์ และสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสำหรับการนำที่ดินมาใช้ด้านเกษตรกรรม ควรคงสภาพไว้เพื่อการรักษาสมดุลทางนิเวศต่อไป

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน

หน่วยแผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1.เขตป่าไม้		940	3.09
14	เขตคงสภาพป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี	940	3.09
2.เขตเกษตรกรรม		26,531	87.15
22-เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง		9,773	32.10
22101	เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	9,743	32.00
227	เขตเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	30	0.10
23-เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ		16,758	55.05
23101	เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	1,137	3.73
23102	เขตทำนาพื้นที่ดอน	11,201	36.79
232	เขตปลูกพืชไร่/ไม้ยืนต้น	4,420	14.52
3.เขตชุมชน		1,465	4.81
32	เขตชุมชนชนบท	1,465	4.81
5.เขตแหล่งน้ำ		1,212	3.98
52-เขตแหล่งน้ำนอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย		1,212	3.98
521	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	555	1.82
522	เขตแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น	657	2.16
6.เขตพื้นที่เฉพาะ		295	0.97
65	เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสีเขียวล้อม	295	0.97
รวมพื้นที่		30,443	100.00

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดทำระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์ที่ดิน เศรษฐกิจและสังคม นโยบายของรัฐ เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดรูปแบบและ/หรือระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมกับการใช้ที่ดินให้ถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ ได้จัดทำระบบการปลูกพืชขึ้นใหม่ ดังนี้ (รูปที่ 6-2) เขตทำนาเริ่มเพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน หลังจากเก็บเกี่ยวจะมีการปลูกพืชไร่ เช่น ปอเทือง ถั่วพราง เขตปลูกพืชไร่ ให้มีการปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง ในเขตไม้ผล/ไม้ยืนต้น ให้มีการปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง หรือให้เป็นเกษตรผสมผสานและ/หรือเกษตรอินทรีย์

เดือน ระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นา	พืชปุ๋ยสด				หอมมะลิ 105							
พืชไร่	มันสำปะหลัง, อ้อย,											
	ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง											
ไม้ผล, ไม้ยืน	ยูคาลิปตัส, ยางพารา, ฝรั่ง, มะม่วง, ไม้ผลผสม											
	ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง / เกษตรผสมผสาน / เกษตรอินทรีย์											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การวิเคราะห์ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน พบว่า เป็นการปลูกพืชที่เหมาะสมกับ ศักยภาพของดิน และมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างคุ้มค่า เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้ได้มีการเปรียบเทียบระบบ ตารางที่ 6-3

ตารางที่ 6-3 ตั้งอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	ระบบการปลูกพืชปัจจุบัน	ระบบการปลูกพืชหลังมีแผนการใช้ที่ดิน
เขตทำนา	นาปี	นาปี/ปอเทือง
เขตปลูกพืชไร่	มันสำปะหลัง, อ้อย	มันสำปะหลัง, อ้อย / ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง
เขตปลูกไม้ยืนต้น/ไม้ผล	ยางพารา ยูคาลิปตัส ไม้, ลิ้นจี่ มะม่วง	ยางพารา ยูคาลิปตัส สัก หม่อน ไม้, ลิ้นจี่ มะม่วง น้อยหน่า กัลยัม มะขาม ลำไย ฝรั่ง ขนุน / ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง / เกษตรผสมผสาน/ เกษตรอินทรีย์

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563

7.1.2 นำ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยยางไปเสนอต่อ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายการมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

7.2.1 จำนวนกิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

7.2.2 จำนวนโครงการวิจัยร่วมกับส่วนราชการอื่นในตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ดังตัวอย่างในตารางที่ 7-1 และ 7-2

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
เขตเกษตรกรรม	1. ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลบ.ม.	284,800
	2. การปรับปรุงคุณภาพดิน	
	2.1 ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่ดินกรด	173,000
	2.2 ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็มน้อยและปานกลาง	36,000
	3. ปันฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	-
	3.2 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	21,900
	4. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	
	4.1 พัฒนาเกษตรกรกลุ่มเดิมเข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี (ครัวไทยสู่ครัวโลก)	6,800
	4.2 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	32,750
	4.3 รณรงค์ดเผาฟางและตอซัง	20,000
	5. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)	4,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน	กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุน
เขตเกษตรกรรม 1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง - เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม - เขตเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม 2. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ - เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม - เขตทำนาพื้นที่ดอน - เขตปลูกพืชไร่/ไม้ยืนต้น	พัฒนาศักยภาพพื้นที่การเกษตร/ลดต้นทุนการผลิต/พัฒนาคุณภาพสินค้า/เกษตรปลอดภัย 1. ปรับปรุงคุณภาพดิน - ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่ดินกรด ปรับปรุงดินด้วยโดโลไมท์ - ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็มน้อยและปานกลาง - ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด/พืชหมุนเวียนร่วมกับการไถกลบตอซัง - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ 2. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร - ส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น - ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดบำรุงดิน 3. สนับสนุนสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฝนทิ้งช่วง และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์พื้นที่คันบ่อปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคและขายเป็นรายได้เสริม	- สำนักงานเกษตรอำเภอ/ศบกด.ห้วยยาง จัดทำแปลงเรียนรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว” การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ พืชปุ๋ยสด และการใช้น้ำหมักชีวภาพ - สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดอบรมให้ความรู้การผลิตพืชตามระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ การตรวจเยี่ยมแปลง และการจัดหาตลาดเกษตร

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน	กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุน
เขตเกษตรกรรม 1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง - เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม - เขตเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม 2. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ - เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม - เขตทำนาพื้นที่ดอน - เขตปลูกพืชไร่/ไม้ยืนต้น	4. รณรงค์ส่งเสริมให้ปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของคันดิน/ขอบบ่อน้ำ หรือปลูกในพื้นที่ราบเพื่อกักเก็บความชุ่มชื้นให้แก่ดิน 5. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน - จัดทำศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน 6. จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	- ร่วมกับสนง.เกษตรอำเภอและอบต.ห้วยยาง จัดงานรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ แผน 4 ปี (ปี 2563-2566)
 หน่วยงาน...สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา....

เขต การ ใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม
			2563	2564	2565	2566		2563	2564	2565	2566	
	1. การบริหารจัดการน้ำ											
	1.1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	16	20	20	20	76	284,800	356,000	356,000	356,000	1,352,800
	2. การปรับปรุงบำรุงดิน											
	2.1 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)	ตัน	100	50	20	20	190	170,000	85,000	34,000	34,000	323,000
	2.2 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	100	40	40	380	3,000	1,500	600	600	5,700
	2.3 ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	ไร่	200	200	200	200	800	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000
	2.4 ผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด(เอกชน)	ตัน	1	1	1	1	4	33,000	33,000	33,000	33,000	132,000
	2.5 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์	กลุ่ม	2	2	2	2	8	6,800	6,800	6,800	6,800	27,200
	2.6 อนุรักษ์ดินและน้ำและต่อซัง	แปลง	1	-	-	-	1	20,000	-	-	-	20,000
	2.7 ผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	1	1	1	1	4	29,750	29,750	29,750	29,750	119,000
	2.8 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	200	200	200	200	800	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000
	3. ปันฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน											
	3.1 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	กล้า	-	200,000	100,000	100,000	400,000	-	240,000	120,000	120,000	480,000
	3.2 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	กล้า	32,000	40,000	40,000	40,000	152,000	23,360	29,200	29,200	29,200	110,960

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ แผน 4 ปี (ปี 2563-2566)
หน่วยงาน.....สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา.....

เขต การ ใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม
			2563	2564	2565	2566		2563	2564	2565	2566	
	3.3 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม - ดอน	ไร่	-	1,750	-	-	1,750	-	1,400,000	-	-	1,400,000
	4. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน											
	4.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน(ต่อยอด)	แห่ง	1	1	1	1	1	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000
	รวม							579,250	2,011,250	559,350	559,350	3,705,200

สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา

เลขที่ 160 หมู่ 7 ถนนสุนทรารายณ์ ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 044-371-744 E-mail : nma01@ladd.go.th